

Signature Not
Verified
Digitally signed by
VARVARA ZACHARAKI
Date: 2016.08.01 19:57:00
Reason: Signed PDF
(embedded)
Location: Athens, Ethniko
Typografio

8161

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

8 Αυγούστου 2016

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 148

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4413

Ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 94/1/28.3.2014) και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ, ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ, ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

ΤΜΗΜΑ Ι ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ, ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ, ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΚΑΤΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ

Άρθρο 1 Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής άρθρα 1 και 8 παρ. 1 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ

1. Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η θέσπιση ενιαίου νομοθετικού πλαισίου σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών από αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς, η εναρμόνιση με την Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 «σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης» (ΕΕ L 94/28.3.2015), όπως διορθώθηκε (L140/27.5.2016) και η ρύθμιση άλλων συναφών θεμάτων.

2. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται κατά την ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών από: α) αναθέτουσες αρχές ή β) αναθέτοντες φορείς υπό τον όρο ότι τα έργα ή οι υπηρεσίες προορίζονται για την άσκηση μίας από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα II ως εξής:

α) Στις συμβάσεις παραχώρησης που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου και των οποίων η εκτιμώμενη αξία ισούται με ή υπερβαίνει τα πέντε

εκατομμύρια διακόσιες είκοσι πέντε χιλιάδες (5.225.000) ευρώ εφαρμόζεται το σύνολο των διατάξεων του παρόντος νόμου, εκτός εάν ορίζεται άλλως στις επιμέρους διατάξεις αυτού. Το χρηματικό όριο του προηγούμενου εδαφίου ισχύει, εφόσον δεν έχει αναθεωρηθεί σύμφωνα με το άρθρο 9 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ.

β) Στις συμβάσεις παραχώρησης που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου των οποίων η εκτιμώμενη αξία υπολείπεται του χρηματικού ορίου της περίπτωσης α' εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 1, 6 έως 29, των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 33, καθώς και οι διατάξεις των άρθρων 34 έως 60.

γ) Για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας σύμφωνα με τις περιπτώσεις α' και β' εφαρμόζεται το άρθρο 8.

3. Δεν θίγονται από τον παρόντα νόμο διατάξεις νόμων, διαταγμάτων, υπουργικών αποφάσεων, συμφωνιών, αποφάσεων, ή άλλων διοικητικών πράξεων που αφορούν, τη μεταβίβαση εξουσιών και αρμοδιοτήτων για την εκτέλεση σκοπών δημοσίου συμφέροντος μεταξύ αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων ή ενώσεων αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων και δεν προβλέπουν αμοιβή για την εκτέλεση συμβάσεων θεωρούνται ζητήματα εσωτερικής οργάνωσης και, ως τέτοια, ουδόλως θίγονται από τον παρόντα νόμο.

4. Δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο παραχώρησης οι δραστηριότητες που κατά το Σύνταγμα ανήκουν άμεσα και αποκλειστικά στο κράτος και ιδίως η εθνική άμυνα, η αστυνόμευση, η απονομή της δικαιοσύνης και η εκτέλεση των ποινών που επιβάλλονται από τα αρμόδια δικαστήρια.

5. Κατά την ανάθεση και εκτέλεση των συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών που υλοποιούνται ως συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.), σύμφωνα με το Ν. 3389/2005 (Α' 232), εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος νόμου περί ανάθεσης και εκτέλεσης των συμβάσεων παραχώρησης και συμπληρωματικά οι διατάξεις του Ν. 3389/2005, κατά το μέρος που δεν αντικεινται στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 2 Ορισμοί (άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)

Για τους σκοπούς του παρόντος, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. Ως «συμβάσεις παραχώρησης» νοούνται συμβάσεις

Άρθρο 71

Η προβλεπόμενη από τις διατάξεις του άρθρου 61 παρ. 2 του Ν. 4313/2014 (Α' 261), όπως ισχύει, προθεσμία για την υποβολή δήλωσης των κεραιοσυστημάτων των ραδιοφωνικών σταθμών, καθώς και η προβλεπόμενη από τις διατάξεις του άρθρου 65 παρ. 5 του Ν. 4155/2013 (Α' 120), όπως ισχύει, προθεσμία για την υποβολή δήλωσης για την χορήγηση βεβαίωσης χρήσης δευτερεύουσας θέσης εκπομπής, παρατείνονται από τη λήξη τους μέχρι τις 31.12.2016. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων η παράταση του προηγούμενου εδαφίου δύναται να παραταθεί επιπλέον για ανώτατο διάστημα έως 12 μήνες.

Άρθρο 72

«Τα δικαιώματα που ασκούνται και εκχωρήθηκαν στη ζώνη των 24,5-26,5 GHz βάσει της υπ' αριθμ. 47018/3149/28.7.2000 (Β' 971) απόφασης του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 29913/1196/30.5.2006 (Β' 711) όμοια, όπως ισχύει, παρατείνονται με τους ισχύοντες όρους, από τη λήξη τους αυτοδικαίως ανά μήνα και μέχρι την ολοκλήρωση του διαγωνισμού και την εκ νέου χορήγησή τους σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία, χωρίς η παράταση να μπορεί σε οποιαδήποτε περίπτωση να υπερβεί το χρονικό διάστημα των δεκαοκτώ (18) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Η παράταση αφορά στο σύνολο ή στο μέρος του φάσματος που χορηγήθηκε σε κάθε δικαιούχο, εφόσον αυτό είναι πολλαπλάσιο του τμήματος 2X28 MHz. Τα τέλη χρήσης φάσματος προκαταβάλλονται μηνιαίως στην EETT με τους ισχύοντες όρους.

Τα μηνιαία τέλη χρήσης φάσματος για κάθε τμήμα 2X28 MHz ανέρχονται σε ποσό ίσο με αυτό που αντιστοιχεί στα τέλη που κατέβαλε ο κάθε δικαιούχος για το δικαίωμα που του χορηγήθηκε, προσαρμοσμένο αναλογικά σε διάρκεια ενός (1) μηνός. Η διάταξη ισχύει για κάθε δικαιούχο από την ημερομηνία λήξης των εκχωρηθέντων ως άνω δικαιωμάτων.»

Άρθρο 73

Σχολές εκπαίδευσης και εκπαιδευτές υποψηφίων οδηγών

1. Στο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων αναπτύσσεται Πληροφοριακό Σύστημα για τη λειτουργία σχολών εκπαίδευσης υποψηφίων οδηγών και επαγγελματιών οδηγών και των Υπηρεσιών Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειών της χώρας. Με το σύστημα αυτό γίνεται η μηχανογράφηση όλων των λειτουργιών και διαδικασιών των σχολών και κέντρων παροχής εκπαίδευτικού έργου που αδειοδοτούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειών της χώρας. Συγκεκριμένα το σύστημα αφορά τις Σχολές Οδηγών, τα Κέντρα Θεωρητικής, Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών (ΚΕΘΕΥΟ), τις Σχολές/Κέντρα ΠΕΙ, τις Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης Οδηγών Οχημάτων Μεταφοράς Επικίνδυνων Εμπορευμάτων (ΣΕΚΟΟΜΕΕ), τις Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (ΣΕΚΑΜ) και τις Υπηρεσίες Μεταφορών και

Επικοινωνιών των Περιφερειών της χώρας. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις λειτουργίας του πληροφοριακού συστήματος, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία σχετική λεπτομέρεια.

Στις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης των σχολών εκπαίδευσης υποψηφίων οδηγών και επαγγελματιών οδηγών, με τους όρους και τις προϋποθέσεις λειτουργίας του Πληροφοριακού Συστήματος, δύναται να επιβάλλεται η διοικητική κύρωση της προσωρινής απενεργοποίησης των κωδικών πρόσβασης του χρήστη για την εισαγωγή των απαιτούμενων δεδομένων στο Πληροφορικό Σύστημα από πέντε (5) έως εξήντα (60) ημερολογιακές ημέρες. Αρμόδιο όργανο επιβολής των διοικητικών κυρώσεων, είναι το ίδιο όργανο της Περιφερειακής Ενότητας της Χώρας που έχει εγκρίνει τη λειτουργία των σχολών εκπαίδευσης υποψηφίων οδηγών και επαγγελματιών οδηγών. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία σχετική λεπτομέρεια για την επιβολή της ανωτέρω διοικητικής κύρωσης.

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος το ασυμβίβαστο της άσκησης του επαγγέλματος του εκπαιδευτή υποψηφίων οδηγών, όπως προβλέπεται στη διάταξη της περ. ε' της παρ. 2 του άρθρου 3 του Π.δ. 208/2002 (Α' 194) σε συνδυασμό με τη διάταξη της περίπτωσης β' της παρ. 6 του άρθρου 94 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας κ.ν. 2696/1999 (Α' 57), όπως ισχύει, εφαρμόζεται καθολικά σε όλους τους υπαλλήλους και το προσωπικό με οποιαδήποτε σχέση εργασίας του Δημοσίου και των ΝΠΔΔ και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός καθορίζεται με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 1 του Ν. 1256/1982 (Α' 65), όπως ισχύει, καθώς και στους συνταξιούχους αυτών, λήγουν αυτοδίκαια δύο μήνες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

3. Η παρ. 6 του άρθρου 19 του Π.δ. 208/2002 (Α' 194) όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Άδειες/Βεβαιώσεις άσκησης επαγγέλματος εκπαιδευτών υποψηφίων οδηγών που έχουν χορηγηθεί ή ανανεωθεί, είτε με προηγούμενες του παρόντος διατάξεις είτε με τις διατάξεις του παρόντος, σε υπάλληλους του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός καθορίζεται με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 1 του Ν. 1256/1982 (Α' 65), όπως ισχύει, καθώς και σε συνταξιούχους αυτών, λήγουν αυτοδίκαια δύο μήνες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.»

4. Καταργούνται το δεύτερο και τρίτο εδάφιο του εδαφίου β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Π.δ. 208/2002 (Α' 194), τα οποία είχαν προστεθεί με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Π.δ. 337/2003 (Α' 291).

Άρθρο 74

Ιατρική εξέταση υποψηφίων οδηγών και οδηγών

1. Η παρ. 3 του άρθρου 52 του Ν. 155/2013 (Α' 120), αντικαθίσταται ως εξής:

«3α. Η αμοιβή των γιατρών των κρατικών νοσηλευτικών ιδρυμάτων ή κρατικών κέντρων υγείας που στο πλαίσιο της ολοήμερης λειτουργίας τους (απογευματινά ραντεβού) διενεργούν την ιατρική εξέταση υποψηφίου

οδηγού ή οδηγού καθορίζεται με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Υγείας. Έως την έκδοση της ως άνω απόφασης οι ενδιαφερόμενοι καταβάλλουν την αμοιβή που προβλέπεται από τις οικείες διατάξεις.

β. Η αμοιβή που καταβάλλεται στους ιδιώτες γιατρούς που διενεργούν την ιατρική εξέταση υποψηφίου οδηγού ή οδηγού, είναι ίση με το ποσό που ισχύει κάθε φορά ως κατώτατο όριο αμοιβής των συμβεβλημένων με το Δημόσιο γιατρών για επίσκεψη στο ιατρείο τους.»

2. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 5 του Π.δ. 51/2012 (Α' 101), όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 17 του Ν. 4233/2014 (Α' 22) καταργείται.

3. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 11 του Π.δ. 51/2012 (Α' 101), αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Η πλήρωση των ελάχιστων προδιαγραφών της παραγράφου 1 διαπιστώνεται από τους γιατρούς των ειδικοτήτων του Παραρτήματος III, κατά περίπτωση.

3. Σε περίπτωση μείωσης της σωματικής ή διανοητικής ικανότητας για οδήγηση, ο κάτοχος της άδειας οδήγησης υποχρεούται σε ιατρική εξέταση. Για το σκοπό αυτό, αφαιρείται η άδεια οδήγησης από την αρμόδια υπηρεσία και ο κάτοχός της παραπέμπεται σε Ιατρική Εξέταση για τη διαπίστωση πλήρωσης των ελάχιστων απαιτούμενων προδιαγραφών του Παραρτήματος III. Εφόσον ο ενδιαφερόμενος κρίθει:

α. «ΙΚΑΝΟΣ», του επιστρέφεται η άδεια οδήγησης ή, εφόσον είναι απαραίτητη η αναγραφή τυχόν απαιτούμενων περιορισμών, χορηγείται νέο έντυπο,

β. «ΜΗ ΙΚΑΝΟΣ», δεν μπορεί να εξεταστεί εκ νέου αν δεν παρέλθει χρονικό διάστημα ενός έτους από την ημερομηνία εξέτασής του. Εφόσον παρέλθει χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών από την ημερομηνία της πρώτης εξέτασης που κρίθηκε μη ικανός, χωρίς εν τω μεταξύ ο ενδιαφερόμενος να ανακτήσει τις ελάχιστες απαιτούμε-

νες προδιαγραφές του Παραρτήματος III, η άδεια αφαιρείται οριστικά και ακυρώνεται με απόφαση της οικείας Υπηρεσίας Μεταφορών και Επικοινωνιών.»

4. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 17 του Π.δ. 51/2012 (Α' 101), αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Αυτός που υπογράφει και σφραγίζει πιστοποιητικό υγείας υποψηφίου οδηγού ή οδηγού, με τη σφραγίδα γιατρού, ενώ δεν έχει την αρμοδιότητα αυτή, τιμωρείται με τις ποινές του άρθρου 216 του Ποινικού Κώδικα.»

5. Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 17 του Π.δ. 51/2012 (Α' 101), αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Γιατρός ο οποίος χορηγεί πιστοποιητικό υγείας με την ένδειξη «ΙΚΑΝΟΣ», ενώ ο υποψήφιος οδηγός ή οδηγός δεν πληροί τις ελάχιστες απαιτούμενες προδιαγραφές σωματικής και διανοητικής ικανότητας του Παραρτήματος III, τιμωρείται με τις ποινές του άρθρου 217 του Ποινικού Κώδικα. Παράλληλα και ανεξάρτητα από την ποινή αυτή, καταγγέλλεται, από την αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών, η σύμβασή του. Ο συγκεκριμένος γιατρός δεν δικαιούται πλέον να συμβληθεί με καμία Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών για διενέργεια ιατρικής εξέτασης υποψηφίων οδηγών και οδηγών.

5. Η σύμβαση γιατρού για τη διενέργεια ιατρικής εξέτασης υποψηφίων οδηγών και οδηγών, ο οποίος αρνείται την παροχή υπηρεσιών ή απαιτεί τη λήψη πρόσθετης ιατρικής αμοιβής, καταγγέλλεται από την αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών, αποκλείεται δε η σύναψη νέας συμβάσεως από αυτόν πριν την παρέλευση ενός έτους από την καταγγελία.»

6. Το Παράρτημα III «ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΟΥ ΟΧΗΜΑΤΟΣ» του Π.δ. 51/2012 (Α' 101) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III
**ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗ
ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΟΥ ΟΧΗΜΑΤΟΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

1. ΙΑΤΡΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΚΑΙ ΟΔΗΓΩΝ

Οι υποψήφιοι οδηγοί και οι οδηγοί, για να έχουν δικαίωμα να υποβληθούν στις προβλεπόμενες εξετάσεις, θεωρητική και στη συνέχεια δοκιμασία προσδόντων και συμπεριφοράς του διατάγματος αυτού, πρέπει προηγουμένως να κριθούν ικανοί, έπειτα από ιατρική εξέταση. Η ικανότητα τους αυτή ελέγχεται με βάση τις ελάχιστες απαίτουμενες προδιαγραφές σωματικής και διανοητικής ικανότητας, όπως αυτές περιγράφονται στο Κεφαλαίο Β του Παραρτήματος αυτού.

Με τις ίδιες προδιαγραφές ελέγχονται και οι οδηγοί, οι οποίοι, για διαφόρους λόγους, παραπέμπονται προς ιατρική εξέταση (όπως, ανανέωση της άδειας οδήγησης, εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 8 του άρθρου 13 του Κ.Ο.Κ.).

Για τους σκοπούς του παρόντος παραρτήματος οι υποψήφιοι οδηγοί και οδηγοί κατατάσσονται σε δύο ομάδες:

- ΟΜΑΔΑ 1: Οδηγοί οχημάτων των κατηγοριών AM, A1, A2, A, B1, B και BE.
- ΟΜΑΔΑ 2: Οδηγοί οχημάτων των κατηγοριών C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D και DE.

1.1. ΙΑΤΡΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

Η ιατρική εξέταση διενεργείται από γιατρούς κρατικών νοσηλευτικών ιδρυμάτων και κρατικών κέντρων υγείας στο πλαίσιο της ολοήμερης λειτουργίας τους (απογευματινά ραντεβού) ή από ιδιώτες γιατρούς συμβεβλημένους με τις Υπηρεσίες Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειακών Ενοτήτων της χώρας. Οι υποψήφιοι οδηγοί και οδηγοί προκειμένου να προβούν σε οποιαδήποτε διαδικασία που αφορά άδεια οδήγησης και απαιτεί ιατρική εξέταση, οφείλουν να εξεταστούν από γιατρό ειδικότητας:

α) Παθολόγου και των συναφών ειδικοτήτων του γενικού γιατρού, αιματολόγου, γαστρεντερολόγου, ενδοκρινολόγου, ρευματολόγου, καρδιολόγου, πνευμονολόγου, καθώς και από γιατρούς χωρίς ειδικότητα οι οποίοι έχουν άδεια άσκησης επαγγέλματος πέντε (5) τουλάχιστον χρόνια.

Στο πλαίσιο της εξέτασης και λίψης ιστορικού, ο εξεταζόμενος σε περύπτωση υπόνοιας νόσου που αφορά στην αρτιμέλεια, στην ακοή, στο νευρικό σύστημα, ή σε όποιαδήποτε άλλη νόσο που απαιτείται γνωμάτευση ειδικού γιατρού, παραπέμπεται σε γιατρό αντίστοιχης ειδικότητας σύμφωνα με τα προβλεπόμενα ιατρικά δεδομένα του Κεφαλαίου Β του Παραρτήματος αυτού, συμβεβλημένου με την οικεία Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών. Στο παραπεμπτικό θα πρέπει να αναγράφεται αναλυτικά η Ομάδα (1 ή 2) στην οποία θα πρέπει να εξεταστεί ο ενδιαφερόμενος, βάσει του Κεφαλαίου Β του Παραρτήματος αυτού. **Τα πρόσθετα Πιστοποιητικά προσκομίζονται στο γιατρό που διενεργεί την παθολογική εξέταση προκειμένου να οριστοκοπιήσει και εκδώσει το Πιστοποιητικό Υγείας. Τα ανωτέρω αναφερόμενα Πιστοποιητικά επισυνάπτονται υποχρεωτικά στο Πιστοποιητικό Υγείας της παθολογικής εξέτασης.**

Υποψήφιος οδηγός ή οδηγός, ο οποίος παρουσιάζει μαθησιακή δυσκολία (όπως δυσλεξία), κατά την εξέτασή του προσκομίζει πρόσφατη ειδική διαγνωστική έκθεση ότι είναι άτομο με μαθησιακή δυσκολία, η οποία χορηγείται από Κρατικό Ίδρυμα ή Κρατικό Νοσοκομείο ή από εξειδικευμένο ψυχίατρο. Στο πιστοποιητικό υγείας που εκδίδεται αναγράφεται υποχρεωτικά ο αριθμός πρωτοκόλλου της ειδικής γνωμάτευσης και τα στοιχεία του κρατικού φορέα ή του γιατρού που την έχει εκδώσει.

Σε περιπτώσεις κινητικών προβλημάτων, ο εξεταζόμενος μπορεί να παραπέμπεται στο Εθνικό Κέντρο Αποκάταστασης Κέντρο Αξιολόγησης Ικανότητας και Προετοιμασίας Οδήγησης για οδηγούς με αναπτηρίες «HNΙΟΧΟΣ» του Υπουργείου Υγείας ή σε οποιοδήποτε ισότιμο κρατικό ίδρυμα, το οποίο πραγματοποιεί αντίστοιχες ιατρικές εξετάσεις.

Εφόσον απαιτείται και ψυχιατρική εξέταση αυτή πραγματοποιείται από ψυχίατρο, ο οποίος, μπορεί να ζητήσει συμπληρωματικά, αν απαιτείται, Πιστοποιητικό

Ψυχιατρικής Εξέτασης από Ψυχιατρική Κλινική Πανεπιστημίου ή από Διευθυντή Ψυχιατρικής Κλινικής ή Πιστοποιητικό Παρακολούθησης από θεράποντα ιατρό.

β) Οφθαλμιάτρου, καθώς και υποχρεωτικά

γ) Ωτορινολαρυγγολόγου (για όσους έχουν υπερβεί το ογδοηκοστό (80) έτος της ηλικίας τους και τους βαρήκοους ή κωφάλαλους) και

δ) Νευρολόγου ή Νευροψυχίατρου ή Ψυχίατρου (για όσους έχουν υπερβεί το ογδοηκοστό (80) έτος της ηλικίας τους).

Οι προαναφερόμενοι γιατροί γνωματεύουν για την κατάσταση της υγείας του ενδιαφερομένου και εκδίδουν ιατρικά Πιστοποιητικά Υγείας, στα οποία περιλαμβάνεται υποχρεωτικά ο χαρακτηρισμός του ενδιαφερόμενου ως «ΙΚΑΝΟΣ» ή «ΜΗ ΙΚΑΝΟΣ».

Τα ανωτέρω ιατρικά πιστοποιητικά έχουν ισχύ έξι (6) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης τους, στην περίπτωση που το αποτέλεσμα είναι «ΙΚΑΝΟΣ», εφόσον δεν έχουν κατατεθεί στην οικεία αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών. Πιστοποιητικά υγείας ιατρικής εξέτασης δεν γίνονται αποδεκτά από την αρμόδια Υπηρεσία αν κατατεθούν μετά την πάροδο εξαμήνου από την ημερομηνία της έκδοσής τους.

Σε περίπτωση που στην ίδια Περιφερειακή Ενότητα λειτουργούν περισσότερες από μία Υπηρεσίες, αυτές οφείλουν να κάνουν αποδεκτά τα πιστοποιητικά υγείας της ιατρικής εξέτασης όλων των γιατρών της Περιφερειακής Ενότητας, ανεξάρτητα από την υπηρεσία με την οποία αυτοί έχουν συμβληθεί. Ειδικότερα στις Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας Αττικής, τα πιστοποιητικά υγείας ιατρικής εξέτασης γίνονται αποδεκτά από όλες τις Διευθύνσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών, ανεξάρτητα με τη Διεύθυνση που έχει συμβληθεί ο γιατρός.

Στις περιπτώσεις ιατρικών πιστοποιητικών με αποτέλεσμα «ΜΗ ΙΚΑΝΟΣ», καθώς και στις περιπτώσεις όπου κατά την παθολογική εξέταση απαιτείται παραπομπή του ενδιαφερόμενου σε γιατρό άλλης ειδικότητας, ο γιατρός ενημερώνει υποχρεωτικά, εντός μίας το πολύ εβδομάδας, την οικεία Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών με την οποία είναι συμβεβλημένος, συμπληρώνοντας το «ΕΝΙΑΙΟ ΕΝΤΥΠΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ», το οποίο δεν περιέχει ιατρικά δεδομένα. Σε περίπτωση ιατρικής εξέτασης από ιατρό κρατικού νοσηλευτικού ιδρύματος ή κρατικού κέντρου υγείας, η αναφερόμενη ενημέρωση προς την οικεία Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών γίνεται από το ανωτέρω ίδρυμα ή κέντρο.

Όταν απαιτούνται ειδικές ιατρικές εξετάσεις, μπορούν να διενεργούνται από οποιονδήποτε αρμόδιο κρατικό φορέα ή από ιδιώτες γιατρούς των αντίστοιχων ειδικοτήτων, κατά περίπτωση.

Σε κάθε περίπτωση που διαπιστώνεται ότι ο εξεταζόμενος εκπληρώνει τις ελάχιστες απαιτούμενες προδιαγραφές σωματικής και διανοητικής ικανότητας, βάσει του παρόντος Παραρτήματος, πάσχει όμως από πάθηση που είναι δυνατόν να τον καταστήσει ανίκανο για ασφαλή οδήγηση σε διάστημα μικρότερο του χρόνου

διοικητικής ισχύος της άδειας του, ο γιατρός οφείλει να καθορίσει ανανέωση σε σύντομότερο χρονικό διάστημα, αναγράφοντάς τη στο εκδιδόμενο πιστοποιητικό.

1.2. ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

Για την ιατρική εξέταση, ο ενδιαφερόμενος καταβάλλει την αμοιβή που προβλέπεται κάθε φορά από τις ισχύουσες διατάξεις.

Η επίδειξη του βιβλιαρίου υγείας του υποψηφίου οδηγού ή οδηγού στους γιατρούς είναι υποχρεωτική. Στην αντίθετη περίπτωση ο ενδιαφερόμενος υποχρεούται να προσκομίσει τις εξής ιατρικές εξετάσεις: γενική αίματος, ουρία, σάκχαρο, ακτινογραφία θώρακος και καρδιογράφημα.

Σε κάθε περίπτωση ιατρικής εξέτασης υποψηφίου για χορήγηση άδειας των κατηγοριών C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE, ο υποψήφιος οδηγός ή οδηγός, πέραν της επίδειξης του βιβλιαρίου, υποχρεούται να προσκομίσει και τις εξής ιατρικές εξετάσεις: γενική αίματος, ουρία, σάκχαρο, ακτινογραφία θώρακος και καρδιογράφημα.

Εκτός των ανωτέρω είναι υποχρεωτική η προσκόμιση για τους υποψήφιους οδηγούς άνω των 65 ετών που πρόκειται να τους χορηγηθεί για πρώτη φορά άδεια οδήγησης, ηλεκτροκαρδιογράφημα τελευταίου τριμήνου με τη σχετική ιατρική γνωμάτευση και ακοιμητρικό διάγραμμα.

Οι ιατρικές εξετάσεις προσκομίζονται μόνο στους γιατρούς που διενεργούν την παθολογική εξέταση και όχι στις οικείες Υπηρεσίες Μεταφορών και Επικοινωνιών.

1.3. ΙΑΤΡΙΚΗ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ

Όποιος κρίνεται «ΜΗ ΙΚΑΝΟΣ» από ιατρική εξέταση, μπορεί να ζητήσει την επανεξέταση του μετά την παρέλευση ενός (1) έτους από την εξέταση αυτή.

1.4. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΙΑΤΡΩΝ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ

Η ιατρική εξέταση υποψηφίων οδηγών και οδηγών διενεργείται από κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα ή κρατικά κέντρα υγείας στο πλαίσιο της ολοήμερης λειτουργίας τους (απογευματινά ραντεβού) από γιατρούς των ειδικοτήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.1..

Γιατροί που λειτουργούν νόμιμα ιατρείο και διαθέτουν σχετική βεβαίωση νόμιμης λειτουργίας του από τους κατά τόπους ιατρικούς συλλόγους, για να έχουν δικαίωμα να διενέργούν ίατρική εξέταση υποψηφίων οδηγών και οδηγών, θα πρέπει να συμβληθούν με την Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών του τόπου λειτουργίας του ιατρείου. Η σύμβαση των ανωτέρω γιατρών με τις κατά τόπους Υπηρεσίες Μεταφορών και Επικοινωνιών είναι τριετούς διάρκειας και ανανεώνεται κάθε τριετία. Τόσο για την αρχική σύμβαση όσο και για την ανανέωση, είναι υποχρεωτική η κατάθεση στην Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών, της σχετικής βεβαίωσης

νόμιμης λειτουργίας ιατρείου από τον οικείο ιατρικό σύλλογο. Σε περίπτωση που σε Περιφερειακή Ενότητα δεν υφίστανται συμβεβλημένοι γιατροί με τις Υπηρεσίες Μεταφορών και Επικοινωνιών, η ιατρική εξέταση των υποψηφίων οδηγών και οδηγών, γίνεται από συμβεβλημένους γιατρούς όμορων/γειτονικών Περιφερειακών Ενοτήτων.

2. ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΚΙΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

2.1. ΓΕΝΙΚΑ

Υποψήφιοι οδηγοί ή οδηγοί, οι οποίοι παρουσιάζουν προβλήματα κινητικότητας ή ακρωτηριασμού άκρου-άκρων ή μικτού τύπου (օρθοπεδικά-νευρολογικά) επιτρέπεται να εξεταστούν από Κρατικό Ίδρυμα, το οποίο ασχολείται συστηματικά με το έργο αξιολόγησης ικανότητας οδήγησης Ατόμων με Αναπηρίες, με προβλήματα κινητικότητας ή ακρωτηριασμού άκρου-άκρων ή μικτού τύπου προβλήματα, όπως είναι το Εθνικό Κέντρο Αποκατάστασης Κέντρο Αξιολόγησης Ικανότητας και Προετοιμασίας Οδήγησης για οδηγούς με αναπηρίες «ΗΝΙΟΧΟΣ» του Υπουργείου Υγείας.

Κατά την ανωτέρω εξέταση, η οποία διενεργείται σύμφωνα με τις ελάχιστες απαιτούμενες προϋποθέσεις σωματικής και διανοητικής ικανότητας του παρόντος Παραρτήματος, εκδίδεται «ΠΟΡΙΣΜΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ», ικανότητας οδήγησης. Το πόρισμα αυτό υπογράφεται και από εξειδικευμένο γιατρό του ίδρυματος (Φυσίατρο ή Ορθοπεδικό ή Νευρολόγο).

Επιπλέον των ανωτέρω, είναι υποχρεωτική η παθολογική και η οφθαλμολογική εξέταση.

Με τον όρο διασκευές/προσαρμογές νοούνται οι εκάστοτε τροποποιήσεις και η εγκατάσταση ειδικού εξοπλισμού, που πρέπει να βρίσκονται στο μηχανοκίνητο όχημα για να αντισταθμιστεί το κινητικό έλλειμμα, ούτως ώστε το όχημα να οδηγείται με ασφάλεια και σύμφωνα με τις εκάστοτε διατάξεις.

Για την έκδοση του Πορίσματος Εξέτασης ο αξιολογούμενος υποψήφιος οδηγός ή οδηγός με κινητικά προβλήματα υποβάλλεται και σε πρακτική δοκιμασία οδήγησης σε διασκευασμένο όχημα, η οποία σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστά τη δοκιμασία προσόντων και σύμπεριφοράς.

Στο «ΠΟΡΙΣΜΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ» του υποψηφίου οδηγού ή οδηγού, είναι δυνατό πέραν των υποδεικνυόμενων καταγεγραμμένων απαραίτητων διασκευών, να εμπεριέχονται και περιοριστικοί όροι βάσει του Παραρτήματος I (κωδικοί αριθμοί) του διατάγματος αυτού.

Ο υποψήφιος οδηγός ή οδηγός με κινητικά προβλήματα, εφόσον κριθεί ικανός για οδήγηση διασκευασμένου ή μη οχήματος, υποχρεούται σε δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς σύμφωνα με όσα ορίζονται στο διάταγμα αυτό.

Σε περίπτωση ιατρικού πιστοποιητικού με αποτέλεσμα «ΜΗ ΙΚΑΝΟΣ», καθώς και στις περιπτώσεις όπου κατά την εξέταση απαιτείται παραπομπή του ενδιαφερόμενου σε άλλη έξέταση, το Κέντρο ενημερώνει υποχρεωτικά, εντός μίας το πολύ εβδομάδας, την οικεία Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών του τόπου

κατοικίας του ενδιαφερόμενου, συμπληρώνοντας το «ΕΝΙΑΙΟ ΕΝΤΥΠΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ», το οποίο δεν περιέχει ιατρικά δεδομένα.

2.2. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η αρμοδιότητα των παραπάνω ιδρυμάτων ανάγεται:

- α) Στην εκτίμησή δεξιοτήτων οδήγησης υποψήφιων οδηγών ή οδηγών που παρουσιάζουν κινητικά προβλήματα ή ακρωτηριασμό άκρου-άκρων ή μικτού τύπου (ορθόπεδικά-νευρολογικά) προβλήματα, με τη χρήση ειδικών διασκευών/προσαρμογών και βοηθημάτων οδήγησης.
- β) Στην υπόδειξη και καταγραφή των απαιτούμενων κωδικοποιημένων διασκευών/προσαρμογών, βοηθημάτων οδήγησης των ανωτέρω κατηγοριών υποψηφίων οδηγών ή οδηγών.

Σε κάθε περίπτωση εξεταζόμενου υποψήφιου οδηγού ή οδηγού, οι αποφάσεις, περί ικανότητας ή μη, διατυπώνονται σε ειδικό πρακτικό «ΠΟΡΙΣΜΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ», που υπογράφεται και από εξειδικευμένο γιατρό του Κέντρου/Κρατικού Ίδρυματος και κοινοποιείται αρμοδίως.

Το Κέντρο/Κρατικό Ίδρυμα, δύναται σε ειδικές περιπτώσεις υποψήφιων οδηγών ή οδηγών με σοβαρά κινητικά προβλήματα να τους παραπέμπει, πριν από την έκδοση του πορίσματος εξέτασης και σε αξιολόγηση ικανότητας οδήγησης με ειδικά διασκευασμένο όχημα.

2.3. ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

Για την εξέταση του ενδιαφερομένου από το Κέντρο/Κρατικό Ίδρυμα, απαιτείται:

- α) Η καταβολή στην οικονομική υπηρεσία του Κέντρου ή του ανάλογου με αυτό Κρατικού Ίδρυματος, ποσού που ορίζεται με σχετική απόφαση του Διοικητικού του Συμβουλίου, του οποίου η καταβολή αποδεικνύεται με θεωρημένο «Γραμμάτιο Είσπραξης».
- β) Ιατρικά Πιστοποιητικά Ιατρικής Εξέτασης (Παθολόγου - Οφθαλμίατρου), και πρόσφατη ιατρική γνωμάτευση σχετική με τη πάθηση.
- γ) Υπεύθυνη Δήλωση του ν.1599/1986 στη οποία θα αναφέρεται η μη υπόβολη αίτησης σε άλλο σχετικό Κέντρο το τελευταίο τρέχον έτος.
- δ) Αίτηση αξιολόγησης στο Κέντρο ή στο ανάλογο με αυτό Κρατικό Ίδρυμα και δύο φωτογραφίες τύπου διαβατηρίου.
- ε) Φωτοτυπία Δελτίου Αστυνομικής Ταυτότητας ή διαβατηρίου ή άλλου σχετικού βεβαιωτικού εγγράφου ταυτόπροσωπίας.
- σ) Επίδειξη βιβλιαρίου υγείας του υποψηφίου οδηγού ή οδηγού.
- ζ) Παραπεμπτικό για εξέταση (αν υπάρχει).

η) Φωτοτυπία άδειας οδήγησης (αν υπάρχει).

Οι επιπλέον απαιτούμενες ιατρικές εξετάσεις, μπορούν να διενεργούνται και από ιδιώτες γιατρούς των προβλεπόμενων κατά περίπτωση ειδικοτήτων.

2.4. ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ

Ο ενδιαφερόμενος που έχει εξετασθεί από το Κέντρο/Κρατικό Ίδρυμα και έχει κριθεί «ΜΗ ΙΚΑΝΟΣ» μπορεί να ζητήσει την επανεξέταση του μετά από ένα (1) έτος από την τελευταία αξιολόγηση του.

3. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η οικεία Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών έχει υποχρέωση:

α) να μην αποδέχεται πιστοποιητικά υγείας ιατρικής εξέτασης ή πόρισμα εξέτασης, και να παρατέμπει τον ενδιαφερόμενο σε επανεξέταση, όταν το κρίνει αναγκαίο ή έχει προφανείς λόγους αμφιβολιών για την ιατρική κατάσταση του ενδιαφερομένου.

β) να μην αποδέχεται πιστοποιητικά υγείας ιατρικής εξέτασης ή πόρισμα εξέτασης, αν υποβάλλονται μετά την πάροδο εξαμήνου από την έκδοση τους.

γ) να πραγματοποιεί τη δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς των υποψηφίων οδηγών ή οδηγών, οι οποίοι λόγω σωματικής αναπτηρίας ή προβλημάτων υγείας επιβάλλεται να οδηγούν ειδικά προσαρμοσμένα ή διασκευασμένα οχήματα, από Ειδική Επιτροπή Μηχανολόγων ή Τεχνολόγων Μηχανικών της αρμόδιας Υπηρεσίας Μεταφορών και Επικοινωνιών, βάσει του εκάστοτε Πορίσματος Εξέτασης, με τις αναγκαίες διασκευές. Με τον όρο διασκευές νοούνται οι εκάστοτε τροποποιήσεις, καθώς και η εγκατάσταση ειδικού εξοπλισμού, που πρέπει να βρίσκονται σε όχημα με κινητήρα, για να αντισταθμιστεί το κινητικό έλλειμμα, ούτως ώστε το όχημα να έδηγείται με ασφάλεια και σύμφωνα με τις εκάστοτε κανονιστικές διατάξεις.

Προκειμένου για την ανανέωση άδειας οδήγησης, καθώς και για την άρση κάθε είδους περιορισμού λόγω ιατρικών δεδομένων, ο κάτοχος της άδειας οδήγησης υποβάλλεται σε νέα ιατρική εξέταση και υποχρεωτικά από ειδικότητα γιατρού/ών που έχει/ουν επιβάλλει οποιοδήποτε περιορισμό. Ειδικά οδηγοί οι οποίοι δεν έχουν συμπληρώσει την ηλικία των ογδόντα ετών καί έχουν εξεταστεί από Δευτεροβάθμια Ιατρική Επιτροπή (Δ.Ι.Ε.) στο παρελθόν, για την ανανέωση της άδειας οδήγησης, η ιατρική εξέταση, την πρώτη φορά μετά την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, πράγματοποιείται από γιατρούς των ειδικοτήτων που συγκροτούσαν τη Δ.Ι.Ε. από την οποία είχαν εξεταστεί.

Οι Αστυνομικές αρχές υποχρεούνται να προβαίνουν σε αυτεπάγγελτη κατάσχεση τής άδειας οδήγησης, όταν διαπιστωθεί ότι ο κάτοχος της άδειας είναι τοξικομανής. Η άδεια οδήγησης αποστέλλεται στην οικεία Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών προκειμένου ο κάτοχος της να εξετασθεί ιατρικά, κατ' εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 8 του άρθρου 13 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, που κυρώθηκε με τον ν.2696/1999 (Α' 57) όπως ισχύει.

Στο τέλος του κεφαλαίου αυτού προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα τού, τέσσερα (4) Υποδείγματα για την ιατρική εξέταση υποψηφίων οδηγών ή οδηγών.

**ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΧΡΕΟΥ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ
(Σφραγίδα φορέα ή προσώπου)**

Αριθ. Πρωτ. : .....
Ημερομηνία : .....

ΕΝΙΑΙΟ ΕΝΤΥΠΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΠΡΟΣ: ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ.....

Ο υπογεγραμμένος ..... ιατρός ειδικότητας .....
....., συμβεβλημένος με τη Διεύθυνση σας/του κρατικού
νοσηλευτικού ιδρύματος ή κρατικού κέντρου υγείας (*) για την ιατρική εξέταση
υποψηφίων οδηγών ή οδηγών για χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, ή ο
αξιολογητής ικανότητας οδήγησης του Τμήματος Αξιολόγησης Οδήγησης ΗΝΙΟΧΟΣ
(ή του ανάλογου κρατικού ιδρύματος) (*), σας ενημερώνω ότι ο/η κρίθηκε:

Επώνυμο	
Όνομα	
Όνομα Πατέρα	
Όνομα Μητέρας	
Ημερομηνία Γέννησης	
ΑΜΚΑ	
ΜΗ ΙΚΑΝΟΣ/Η (*)	Για Παραπομπή σε (*)..... .....(ειδικότητα/ες ιατρού/ιατρών)

Επώνυμο	
Όνομα	
Όνομα Πατέρα	
Όνομα Μητέρας	
Ημερομηνία Γέννησης	
ΑΜΚΑ	
ΜΗ ΙΚΑΝΟΣ/Η (*)	Για Παραπομπή σε (*)..... .....(ειδικότητα/ες ιατρού/ιατρών)

Επώνυμο	
Όνομα	
Όνομα Πατέρα	
Όνομα Μητέρας	
Ημερομηνία Γέννησης	
ΑΜΚΑ	
ΜΗ ΙΚΑΝΟΣ/Η (*)	Για Πάραπομπή σε (*)..... .....(ειδικότητα/ες ιατρού/ιατρών)

Υπογραφή αρμοδίου
και Σφραγίδα

(*) Διαγράφεται ότι δεν ισχύει ή δεν χρειάζεται

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ .....
ΙΑΤΡΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

Φωτογραφία

IKANO-H

MH IKANO-H

(*)

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΥΓΕΙΑΣ (**)

Ο υπογεγραμμένος ..... γιατρός ειδικότητας ..... συμβεβλημένος με την Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών ...../του κρατικού νοσηλευτικού ίδρυματος ή κρατικού κέντρου υγείας (*), για την ιατρική εξέταση υποψηφίων οδηγών ή οδηγών για χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης:

ΠΙΣΤΟΠΟΙΩ

ότι εξέτασα σήμερα στο ιατρείο μου/κρατικό νοσηλευτικό ίδρυμα ή κρατικό κέντρο υγείας(*) επί της οδού ..... αριθμός ...., περιοχή ..... τον-την (*) ..... του ..... (Όνομα πατρός), με ημερομηνία γέννησης .../.../..., διεύθυνση κατοικίας ..... AMKA:....., κατά παραγγελία του ιατρού .....ειδικότητας .....(**)

Κατά την παραπάνω εξέταση έλαβα υπόψη μου:

1. Το αριθμ. ..... Βιβλιάριο Υγείας του .....
2. Τις προβλεπόμενες εξετάσεις .....
3. Το από ..... ιατρικό πιστοποιητικό ή ιατρική γνωμάτευση του Νοσοκομείου .....ότι.....
4. Το ερωτηματολόγιο για έλεγχο του Αποφρακτικού τύπου Συνδρόμου Απνοιών Υποπνοιών
5. Την πρόσφατη ειδική διαγνωστική έκθεση ότι είναι άτομο με μαθησιακή δυσκολία (*).
6. Την αριθμ. ..../.....απόδειξη είσπραξης Ευρώ: # .....# .....(.....).
7. ....

Και τον-την (*) κρίνω

IKANO-H

(*)

MH IKANO-H

ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΤΟ Ε.Ι.Α.Α. ΗΝΙΟΧΟΣ Κέντρο
Αξιολόγησης Ικανότητας και Προετοιμασίας
Οδήγησης ΑμεΑ

(*)

για να του/της χορηγηθεί - ανανεωθεί (*)

άδεια

ΟΜΑΔΑΣ 1 (*) η ΟΜΑΔΑΣ 2

οδήγησης της

Η ισχύς της άδειας οδήγησης θα είναι για .....έτος-η (*)

Παρατηρήσεις και Κωδικοί επί της άδειας οδήγησης :

...../...../20.....

Ο Ιατρός
(Υπογραφή—

Σφραγίδα)

(*) Διαγράφεται ότι δεν ισχύει ή δεν χρειάζεται

(**) Συμπληρώνονται τα στοιχεία του ιατρού που έκανε την παραπομπή για ιατρική εξέταση

(***) Συμπληρώνεται από τον ιατρό που διενεργεί την εξέταση πλην του οφθαλμιάτρου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ .....
ΙΑΤΡΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

IKANO-H

MH IKANO-H

(*)

Φωτογραφία

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΥΓΕΙΑΣ (**)

Ο υπογεγραμμένος ..... ιατρός ειδικότητας Οφθαλμιάτρου, συμβεβλημένος με την Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών ..... /του κρατικού νοσηλευτικού ιδρύματος ή κρατικού κέντρου υγείας (*) για την ιατρική εξέταση υποψηφίων οδηγών ή οδηγών για χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης:

ΠΙΣΤΟΠΟΙΩ

ότι εξέτασα σήμερα στο ιατρείο μου/κρατικό νοσηλευτικό ίδρυμα ή κρατικό κέντρο υγείας(*) επί της οδού ..... , αριθμός ...., περιοχή ..... , τον-την (*) ..... , του ..... (Όνομα πατρός), με ημερομηνία γέννησης .../.../....., διεύθυνση κατοικίας ..... , ΑΜΚΑ: .....

Κατά την παραπάνω εξέταση έλαβα υπόψη μου:

1. Το αριθμ. ..... Βιβλιάριο Υγείας του .....
2. Τις προβλεπόμενες εξετάσεις .....
3. Το από ..... ιατρικό πιστοποιητικό ή ιατρική γνωμάτευση του Νοσοκομείου ..... δτλ.
4. Την αριθμ. ...../.....απόδειξη είσπραξης Ευρώ: # .....#
(.....).....
5. .....

Και τον-την (*) κρίνω

IKANO-H

(*)

MH IKANO-H

για να του/της χορηγηθεί - ανανεωθεί (*) η άδεια

οδήγησης της

ΟΜΑΔΑΣ 1

(*)

ΟΜΑΔΑΣ 2

Η ισχύς της άδειας οδήγησης θα είναι για .....έτος-η (*)

Παρατηρήσεις - Κωδικοί επί της άδειας οδήγησης :

.....
.....
.....
.....

...../...../20...

Ο Ιατρός
(Υπογραφή—

Σφραγίδα)

- (*) Διαγράφεται ότι δεν ισχύει.
(**) Συμπληρώνεται από τον Οφθαλμίατρο.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ
ΓΙΑ ΟΔΗΓΟΥΣ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ «ΗΝΙΟΧΟΣ»
(ή ανάλογο Κρατικό ίδρυμα)
Διεύθυνση: .....
Τηλ.: .....

Φωτογραφία

Αρ.Πρωτ/ου: .....
Αρ. Γραμμ. Είσπρ.: No .....
Παραπεμπτικό: .....

ΠΟΡΙΣΜΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ (**)

Την ....../...../....., ο/η (ΕΠΩΝΥΜΟ) ..... (ΟΝΟΜΑ).....
(ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ)....., Ημερομηνία Γέννησης: .....,
Δ/νση Κατοικίας ..... , Τηλ.: .....,
ΑΜΚΑ: ....., ΑΔΤ/Εκδ.Αρχή: ....., Αρ. Αδ. Οδηγ: .....,
προσήλθε στο ΕΚΑ Τμήμα Αξιολόγησης Ικανότητας και Προετοιμασίας Οδήγησης για
οδηγούς με αναπηρίες «ΗΝΙΟΧΟΣ» ή ανάλογο Κρατικό ίδρυμα για επαν(*)εξέταση,
ύστερα από αίτησή του/της για χορήγηση-ανανέωση άδειας οδήγησης της :

ΟΜΑΔΑΣ 1

(*)

ΟΜΑΔΑΣ 2

Μετά από λεπτομερή καταγραφή και επαν(*)αξιολόγηση των κινητικών προβλημάτων του/της σε σχέση με τις ελάχιστες απαιτούμενες δεξιότητες για ασφαλή οδήγηση οχήματος κρίνεται:

ΙΚΑΝΟΣ-Η

(*)

ΜΗ ΙΚΑΝΟΣ-Η

α) για να αποκτήσει (*) β) για να ανανεώσει (*)

Καταγραφή των απαιτούμενων διασκευών-Παρατηρήσεις:

.....
.....
.....
.....
.....

Η ισχύς της άδειας οδήγησης θα είναι:

α) για .....έτος-η(*) β) προσωρινή παύση ισχύος για .....έτος-η(*) γ) οριστική παύση ισχύος(*)

Ο/Η Αξιολογητής Ικανότητας Οδήγησης
Τμήματος

ΕΚΑ ΚΕΝΤΡΟ ΗΝΙΟΧΟΣ

Ο/Η Υπεύθυνος του Ιατρικού

ΕΚΑ ΚΕΝΤΡΟ ΗΝΙΟΧΟΣ

(ή ανάλογο Κρατικό ίδρυμα)
(ή ανάλογο Κρατικό
ίδρυμα)

Για την ακρίβεια
Ο/Η Γραμματέας

(Υπογραφή-Σφραγίδα)

(*) Διαγράφεται ότι δεν ισχύει.

(**) Κατατίθεται στην αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ

1. ΟΡΑΣΗ

1.1. ΟΠΤΙΚΗ ΟΞΥΤΗΤΑ

ΟΜΑΔΑ 1

Το άθροισμα της οπτικής οξύτητας των δύο ματιών μετρούμενης με γυαλιά ή φακούς επαφής πρέπει να είναι τουλάχιστον 10/10 (αθροιστικά). Αναλυτικά :

5/10 στο ένα μάτι και 5/10 στο άλλο ή
6/10 στο ένα μάτι και 4/10 στο άλλο ή
7/10 στο ένα μάτι και 3/10 στο άλλο ή
8/10 στο ένα μάτι και 2/10 στο άλλο.

Αν η οπτική οξύτητα (διορθωμένη) του ενός ματιού είναι μικρότερη από 2/10 και η οπτική οξύτητα του άλλου 8/10 τουλάχιστον, ο οδηγός, ή ο υποψήφιος οδηγός υπάγεται στις διατάξεις περί μονοφθαλμίας.

Η οπτική οξύτητα σε περιπτώσεις διαθλαστικών σφαλμάτων λαμβάνεται με διορθωτικά γυαλιά ή φακούς επαφής.

Τα γυαλιά ή οι φακοί επαφής πρέπει να είναι ανεκτά από τον οδηγό ή τον υποψήφιο οδηγό.

Οι ενδοφθάλμιοι φακοί δεν θεωρούνται διορθωτικοί φακοί.

1.2. ΟΠΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

ΟΜΑΔΑ 1

Αν διαπιστωθεί διαταραχή του οπτικού πεδίου του ενός ματιού, άδεια χορηγείται ή ανανεώνεται, εφόσον η οπτική οξύτητα του άλλου ματιού είναι (με διόρθωση τυχόν διαθλαστικού σφάλματος), τουλάχιστον 8/10 και το οπτικό πεδίο πλήρες. Στην περίπτωση αυτή ο οδηγός υφίσταται περιοδική επανεξέταση ανά 3-ετία. Αν υπάρχει πάθηση που μπορεί να προκαλέσει διαταραχή του οπτικού πεδίου του υγιούς ματιού (π.χ. γλαύκωμα), η επανεξέταση εκτελείται σε συντομότερο χρονικό διάστημα.

Το οπτικό πεδίο κάθε ματιού δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερο των 120 μοιρών σε οριζόντιο επίπεδο.

Σε κάθε περίπτωση πρέπει να γίνεται αδρή εκτίμηση του οπτικού πεδίου. Αν κατά την εξέταση διαπιστωθεί διαταραχή ή υπόνοια διαταραχής του οπτικού πεδίου ή πάθηση που είναι πιθανόν να προκαλεί διαταραχή του οπτικού πεδίου, πρέπει να εκτελείται λεπτομερής λήψη του οπτικού πεδίου με κατάλληλο όργανο.

ΟΜΑΔΑ 2

Κάθε υποψήφιος για την αρχική χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης πρέπει να έχει οπτική οξύτητα και από τα δύο μάτια με οπτική διόρθωση, (εφόσον χρειάζεται), τουλάχιστον 8/10 στο ένα μάτι και τουλάχιστον 5/10 στο άλλο μάτι.

Στην περίπτωση που οι τιμές 8/10 και 5/10 επιτυγχάνονται με τη βοήθεια οπτικής διόρθωσης, πρέπει η μη διορθωμένη οπτική οξύτητα του κάθε ματιού να ψθάνει τα 0,5/10 και η διόρθωση της ελάχιστης απαιτούμενης οπτικής οξύτητας (8/10 και 5/10) να επιτυγχάνεται με τη βοήθεια γυαλιών ή φακών επαφής, των οποίων η ισχύς δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τις 8 διοπτρίες (2D cyl= 1D sph) περίπου.

Οι 8 διοπτρίες υπολογίζονται συνολικά (μυωπικές, αστιγματικές, υπερμετρωπικές) για κάθε οφθαλμό ξεχωριστά.

Οι ενδοφθάλμιοι φακοί δεν θεωρούνται διορθωτικοί φακοί.

ΟΜΑΔΑ 2

Το οπτικό πεδίο του κάθε ματιού χωριστά πρέπει να είναι πλήρες.

Σε κάθε περίπτωση πρέπει να γίνεται αδρή εκτίμηση του οπτικού πεδίου. Αν κατά την εξέταση διαπιστωθεί διαταραχή ή υπόνοια διαταραχής του οπτικού πεδίου ή πάθηση που είναι πιθανόν να προκαλεί διαταραχή του οπτικού πεδίου, πρέπει να εκτελείται λεπτομερής λήψη του οπτικού πεδίου με κατάλληλο όργανο.

Αν ο οφθαλμίατρος δεν διαθέτει τον απαιτούμενο εξοπλισμό, μπορεί να ζητήσει να γίνει η εξέταση σε Κρατικό Νοσοκομείο ή από οποιονδήποτε οφθαλμίατρο που διαθέτει τον απαιτούμενο εξοπλισμό.

1.3. ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΧΡΩΜΑΤΩΝ

ΟΜΑΔΑ 1

Ο οδηγός ή υποψήφιος οδηγός πρέπει να διακρίνει άνετα τα τρία χρώματα (κόκκινο, πράσινο, κίτρινο) ενός τρίχρωμου φανού.

ΟΜΑΔΑ 2

Ο υποψήφιος οδηγός πρέπει να έχει φυσιολογική αντίληψη των χρωμάτων. Σε περίπτωση μειωμένης αντίληψης των χρωμάτων, επιτρέπεται η αρχική χορήγηση άδειας οδήγησης εφόσον διακρίνει άνετα τα τρία χρώματα (κόκκινο, πράσινο, κίτρινο) ενός τρίχρωμου φανού.

Η άδεια ανανεώνεται εφόσον η διαπιστωθείσα μειωμένη αντίληψη των χρωμάτων (δυσχρωματοψία) παραμένει ως έχει και επιπλέον ο οδηγός διακρίνει άνετα τα τρία χρώματα (κόκκινο, πράσινο, κίτρινο) ενός τρίχρωμου φανού.

1.4. ΔΙΟΦΘΑΛΜΗ ΟΡΑΣΗ

ΟΜΑΔΑ 1

Αν ο οδηγός ή ο υποψήφιος οδηγός πάσχει από έκδηλο στραβισμό (ετεροτροπία), άδεια οδήγησης χορηγείται ή ανανεώνεται, εφόσον το υγιέστερο μάτι έχει οπτική οξύτητα (με διόρθωση τυχόν διαθλαστικού σφάλματος) τουλάχιστον 8/10 και οπτικό πεδίο πλήρες.

Αν κατά την εξέταση οδηγού ή υποψηφίου οδηγού διαπιστωθεί διπλωπία, άδεια οδήγησης χορηγείται ή ανανεώνεται με την προϋπόθεση ότι κατά την οδήγηση η όραση του ενός ματιού, θα αποκλείεται με ειδικά γυαλιά, κάλυψη ή φακό επαφής.

Η οπτική οξύτητα του χρησιμοποιούμενου ματιού πρέπει να είναι (με διόρθωση τυχόν διαθλαστικού σφάλματος) τουλάχιστον 8/10 και το οπτικό του πεδίο πλήρες.

Οδηγοί που ανήκουν στις παραπάνω περιπτώσεις (εκδήλου στραβισμού και διπλωπίας) υφίστανται περιοδική επανεξέταση μέχρι 3 χρόνια

ΟΜΑΔΑ 2

Ο οδηγός δεν πρέπει να πάσχει από πάθηση που αποτελεί εμπόδιο στη στερεοσκοπική όραση (π.χ. έκδηλο στραβισμό ή διπλωπία).

1.5. ΑΦΑΚΙΑ

ΟΜΑΔΑ 1

Η αμφοτερόπλευρη αφακία δεν αποτελεί εμπόδιο για τη χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, εφόσον με γυαλιά ή φακούς επαφής εκπληρώνονται οι προϋποθέσεις της ελάχιστης απαιτούμενης οπτικής οξύτητας.

Η ετερόπλευρη αφακία πρέπει να διορθώνεται με ενδοφθάλμιο φακό ή φακό επαφής.

Σε κάθε περίπτωση αφακίας, άδεια οδήγησης δεν χορηγείται αν δεν έχει περάσει τουλάχιστον ένα τρίμηνο από την εγχείρηση. Η άδεια χορηγείται για ένα έτος μετά την παρέλευση τριμήνου από την εγχείρηση και ανανεώνεται κάθε έτος. Μετά την πάροδο της τριετίας, χορηγείται κανονικά.

ΟΜΑΔΑ 2

Η αμφοτερόπλευρη αφακία δεν αποτελεί εμπόδιο για τη χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, εφόσον με γυαλιά ή φακούς επαφής εκπληρώνονται οι προϋποθέσεις της ελάχιστης απαιτούμενης οπτικής οξύτητας.

Η ετερόπλευρη αφακία πρέπει να διορθώνεται με ενδοφθάλμιο φακό ή φακό επαφής.

Σε κάθε περίπτωση αφακίας, άδεια οδήγησης δεν χορηγείται αν δεν έχει περάσει τουλάχιστον ένα τρίμηνο από την εγχείρηση. Η άδεια χορηγείται για ένα έτος μετά την παρέλευση τριμήνου από την εγχείρηση και ανανεώνεται κάθε έτος. Μετά την πάροδο της τριετίας, χορηγείται κανονικά.

1.6. ΜΟΝΟΦΘΑΛΜΙΑ

ΟΜΑΔΑ 1

Σε περίπτωση μονοφθαλμίας είναι δυνατόν να χορηγηθεί άδεια οδήγησης ή να ανανεωθεί υφιστάμενη άδεια, με την προϋπόθεση ότι η κατάσταση αυτή της μονοφθαλμίας υπάρχει από 6-μήνους τουλάχιστον.

Η οπτική οξύτητα του μοναδικού ματιού πρέπει να είναι (με διόρθωση τυχόν διαθλαστικού σφάλματος) 8/10 τουλάχιστον και το οπτικό του πεδίο πλήρες. Αν το μοναδικό μάτι είναι άφακο, η διόρθωσή του πρέπει να εξασφαλίζεται με φακό επαφής ή ενδοφθάλμιο φακό.

Αν με την κατάσταση της μονοφθαλμίας συνυπάρχει και κώφωση, άδεια οδήγησης δεν χορηγείται ούτε ανανεώνεται. Οι μονόφθαλμοι οδηγοί υποχρεώνονται ν' ανανεώνουν την άδεια οδήγησής τους από ένα έως πέντε χρόνια. Ο χρόνος ανανέωσης (1-5 χρόνια), καθορίζεται από τον πρωτοβάθμιο ιατρό, σύμφωνα με τη κρίση του και λαμβάνοντας υπόψη την οπτική οξύτητα του οφθαλμού.

1.7 ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΤΙΩΝ

ΟΜΑΔΑ 1

Άδεια οδήγησης δεν χορηγείται ούτε ανανεώνεται, σε κάθε πάθηση των ματιών που αποτελεί σιθαρό εμπόδιο στην ασφαλή οδήγηση, έστω και αν δεν αναφέρεται στις παραπάνω παραγράφους. Σε αμφίβολες περιπτώσεις ο ενδιαφερόμενος υποβάλλεται σε εξειδικευμένες οφθαλμολογικές εξετάσεις.

Για διαθλαστικά σφάλματα που χειρουργούνται με τους σύγχρονους επιστημονικούς τρόπους (laser) δύναται να χορηγηθεί άδεια οδήγησης, εφόσον πληρούνται οι ελάχιστες προϋποθέσεις οπτικής οξύτητας. Χορηγείται άδεια τουλάχιστον τρεις μήνες μετά την επέμβαση και για χρονικό διάστημα που θα κρίνει ο οφθαλμίατρος. Μετά το πέρας του χρονικού διαστήματος που θα οριστεί και εφόσον η κατάσταση παραμένει αμετάβλητη, η ανανέωση γίνεται κανονικά για το χρονικό διάστημα που προβλέπεται κάθε φορά.

ΟΜΑΔΑ 2

Δεν χορηγείται άδεια.

ΟΜΑΔΑ 2

Άδεια οδήγησης δεν χορηγείται ούτε ανανεώνεται στις παρακάτω παθήσεις, έστω και αν εκπληρώνονται οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους:

1. Παθήσεις του κερατοειδούς (εκφυλίσεις ή δυστροφίες)
  2. Στραβισμός
  3. Εκφυλίσεις ή δυστροφίες του βυθού
  4. Αγγειακές διαταραχές του βυθού
  5. Αποκόλληση του αμφιβληστροειδούς
  6. Γλαύκωμα
  7. Νοσήματα κόγχων (δυσθυροειδική οφθαλμοπάθεια, ούγκοι, συγγενείς δυσπλασίες)
  8. Παθήσεις βλεφάρων (πτώση, ούγκος)
- Σε αμφίβολες περιπτώσεις ο ενδιαφερόμενος υποβάλλεται σε εξειδικευμένες οφθαλμολογικές εξετάσεις. Για διαθλαστικά σφάλματα που χειρουργούνται με τους σύγχρονους επιστημονικούς τρόπους (laser) δύναται να χορηγηθεί άδεια οδήγησης, εφόσον πληρούνται οι ελάχιστες προϋποθέσεις οπτικής οξύτητας. Χορηγείται άδεια τουλάχιστον τρεις μήνες μετά την επέμβαση και για χρονικό διάστημα που θα κρίνει ο οφθαλμίατρος. Μετά το πέρας του χρονικού διαστήματος που θα οριστεί και εφόσον η κατάσταση παραμένει αμετάβλητη, η ανανέωση γίνεται κανονικά για το χρονικό διάστημα που προβλέπεται κάθε φορά.

2. ΩΤΟΡΙΝΟΛΑΡΥΓΓΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ 1

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας στις εξής περιπτώσεις:

1. Στην τέλεια απόφραξη των ρινικών κοιλοτήτων ή του ρινοφάρυγγα, από οποιαδήποτε αιτία
2. Στους φέροντες μόνιμη τραχειοτομία, αν δεν έχει περάσει τουλάχιστον ένα έτος από την εκτέλεσή της και σε όσους έχουν υποστεί χορδοπηξία λόγω απαγωγικής παράλυσης, εάν επίσης δεν έχει περάσει τουλάχιστον ένα έτος από την εκτέλεσή της.
3. Στους πάσχοντες από ιλιγγούς λαβυρινθικής αιτιολογίας με διαταραχές της ισορροπίας.
4. Σε μονόπλευρες ή αμφίπλευρες χρόνιες πυωδεις ωτίτιδες, όταν συνοδεύονται από εμπλοκές όπως οστεομυελίτιδα, μαστοειδίτιδα, χολοστεάτομα ή λαβυρινθικά φαινόμενα.
5. Σε μόνιμο ή παροξυντικό ιλιγγο και ανωμαλίες της ισορροπίας οσοδήποτε μικρές και αν είναι κατά την ιατρική εξέταση.
6. Στους χειρουργηθέντες με καρκίνο λάρυγγα.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, εφόσον έχει περάσει τουλάχιστον ένα έτος από την εκτέλεση της επέμβασης και κατά την κρίση του ωτορινολαρυγγολόγου.

ΟΜΑΔΑ 2

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας στις εξής περιπτώσεις:

1. Στην τέλεια απόφραξη των ρινικών κοιλοτήτων ή του ρινοφάρυγγα, από οποιαδήποτε αιτία
  2. Στους πάσχοντες από αμφοτερόπλευρη απαγωγική παράλυση των φωνητικών χορδών χωρίς τραχειοτομία.
  3. Στους πάσχοντες από ιλιγγούς λαβυρινθικής αιτιολογίας με διαταραχές της ισορροπίας.
  4. Σε μονόπλευρες ή αμφίπλευρες χρόνιες πυωδεις ωτίτιδες, όταν συνοδεύονται από εμπλοκές όπως οστεομυελίτιδα, μαστοειδίτιδα, χολοστεάτομα ή λαβυρινθικά φαινόμενα.
  5. Σε μόνιμο ή παροξυντικό ιλιγγο και ανωμαλίες της ισορροπίας οσοδήποτε μικρές και αν είναι κατά την ιατρική εξέταση.
  6. Στον καρκίνο του λάρυγγα.
- ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ** στους χειρουργηθέντες με καρκίνο του λάρυγγα, η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας οδήγησης εφόσον έχει περάσει τουλάχιστον ένα έτος από την εκτέλεση της επέμβασης και κατά την κρίση του ωτορινολαρυγγολόγου

ΟΜΑΔΑ 1 (συνέχεια)

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας:

1. Ειδικά για τους βαρήκους στους οποίους το ποσοστό βαρηκοϊας υπερβαίνει το 45%, επιβάλλεται χρήση ηλεκτροακουστικής συσκευής ή κοχλιακού εμφυτεύματος και κατά τη κρίση του ωτορινολαρυγγολόγου, ανεξάρτητα από το βαθμό και την αιτιολογία της βαρηκοΐας.

2. Στους κωφάλαλους, με την προϋπόθεση ότι η ιατρική εξέταση θα διενεργείται από ωτορινολαρυγγολόγο.

3. Άτομα άνω των 65 ετών για να αποκτήσουν για πρώτη φορά στη ζωή τους άδεια οδήγησης, χρειάζονται απαραίτητα ακουομετρικό διάγραμμα, που πρέπει να εκδίδεται από ειδικό γιατρό και πρέπει να περιλαμβάνει την αέρινη και οστέινη καμπύλη. Σε άτομα με μεγάλη βαρηκοΐα που έχουν ξεπεράσει το 75° έτος της ηλικίας, η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας κρίνεται και σύμφωνα με τη γενική κατάσταση του ενδιαφερόμενου.

Η ανανέωση της άδειας οδήγησης εναπόκειται στην κρίση του ωτορινολαρυγγολόγου που θα λάβει υπόψη της το βαθμό και τη μορφή της βαρηκοΐας και τη δυνατότητα χρησιμοποίησης ηλεκτροακουστικής συσκευής ή κοχλιακού εμφυτεύματος.

ΟΜΑΔΑ 2 (συνέχεια)

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η χορήγηση άδειας οδήγησης στους κωφαλάλους.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας:

Στους βαρήκους στους οποίους το ποσοστό βαρηκοϊας υπερβαίνει το 45%. Επιβάλλεται η χρήση ηλεκτροακουστικής συσκευής ή κοχλιακού εμφυτεύματος και κατά τη κρίση του ωτορινολαρυγγολόγου, ανεξάρτητα από το βαθμό και την αιτιολογία της βαρηκοΐας.

3. ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ – ΚΙΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

ΟΜΑΔΑ 1 (ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ Α, Α1, Α2, ΑΜ)

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση
άδειας οδήγησης για τις κατηγορίες Α, Α1,
Α2, ΑΜ:

1. Σε παθήσεις οποιασδήποτε αιτιολογίας
που προκαλούν γενικευμένη ελάττωση της
μυϊκής ισχύος των άκρων.

2. Σε παθήσεις οποιασδήποτε αιτιολογίας
που προκαλούν αστάθεια της σπονδυλικής
στήλης που δύναται να προκαλέσει
νευρολογική βλάβη, πόνο ή παραμόρφωση.

3. Σε περιπτώσεις οποιασδήποτε αιτιολογίας
που να υπάρχει κατάργηση του πλήρους
εύρους κίνησης των αρθρώσεων των άνω
και κάτω άκρων.

4. Σε οποιονδήποτε ακρωτηριασμό
συμπεριλαμβανομένου και του
ακρωτηριασμού των δισκτύλων.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση
άδειας οδήγησης σε αναπηρία των άνω
άκρων εφόσον η συλληπτική λειτουργία των
άκρων χειρών είναι ικανοποιητική, κατά τη
κρίση του ορθοπεδικού η του οργάνου το
οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό
από τις οικείες διατάξεις.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της
άδειας οδήγησης σε περιπτώσεις κινητικού
ελλείμματος, ύστερα από αξιολόγηση του
ενεργητικού εύρους κίνησης των
αρθρώσεων και υπόδειξη των τυχόν
διασκευών που απαιτούνται στο όχημα, από
ορθοπεδικό ή από όργανο το οποίο έχει
εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις
οικείες διατάξεις.

ΟΜΑΔΑ 1 (ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ Β, Β1)

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση
της άδειας οδήγησης για τις κατηγορίες Β,
Β1:

1. Σε οποιεσδήποτε αναπηρίες ή
ακρωτηριασμούς που δεν επιτρέπουν την
ασφαλή οδήγηση ακόμη και με
διασκευασμένο όχημα.

2. Στις περιπτώσεις που δεν επιτελείται
ικανοποιητικά η συλληπτική λειτουργία των
άκρων ακόμα και με τις κατάλληλες
διασκευές.

ΟΜΑΔΑ 2

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση
άδειας οδήγησης:

1. Σε παθήσεις της σπονδυλικής στήλης οι
οποίες προκαλούν μείωση της κινητικότητάς
της (αγκυλοποιητική σπονδυλίτιδα κ.λπ.),
ιδιαίτερα όταν οι παθήσεις προσβάλλουν την
Α.Μ.Σ.Σ.

Για τεκμηρίωση του προβλήματος απαιτείται
ακτινολογικός και βιοχημικός αιματολογικός
έλεγχος.

2. Σε κακώσεις σπονδυλικής στήλης με
συνοδά κατάγματα ή και εξαρθρήματα
σπονδύλων με ή χωρίς νευρολογική
σημειολογία τα οποία προκαλούν μόνιμη,
σημαντικού βαθμού παραμόρφωση ή
αστάθεια της σπονδυλικής στήλης.

3. Σε μόνιμη μετατραυματική μονοπληγία,
διπληγία, ημιπληγία, παραπληγία ή
τετραπληγία.

4. Σε δισκοκήλες εφόσον προκαλούν
έκπτωση της μυϊκής ισχύος, συνεχή πόνο ή
παραμόρφωση μετά την αποτυχία της
θεραπευτικής ή χειρουργικής αγωγής.

5. Σε ακρωτηριασμό ή φωκομέλια, ενός ή
περισσοτέρων από τα τέσσερα άκρα σε
οποιοδήποτε ύψος, ανεξάρτητα εάν έχει
τοποθετηθεί πρόσθεση τεχνητού μέλους.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ σε περίπτωση
ακρωτηριασμού ενός κάτω άκρου, η
χορήγηση ή ανανέωση της ειδικής άδειας
οδήγησης για Ε.Δ.Χ., εφόσον το άλλο κάτω
άκρο είναι υγιές, σε ειδικά διασκευασμένο
όχημα, ύστερα από απόφαση του
ορθοπεδικού ή του οργάνου το οποίο έχει
εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις
οικείες διατάξεις.

6. Σε περιπτώσεις ελάττωσης της μυϊκής
ισχύος των άνω και κάτω άκρων.
οποιασδήποτε αιτιολογίας και σε
περιπτώσεις περιορισμού της κινητικότητας
αγκώνος, πηχεοκαρπικής, ισχίων, γονάτων
και ποδοκνημικών.

7. Σε περιπτώσεις αδυναμίας εκτέλεσης
πλήρους συλληπτικής λειτουργίας των
άκρων χειρών, οποιασδήποτε αιτιολογίας.

ΟΜΑΔΑ 1 (συνέχεια)

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης για τις κατηγορίες Β, Β1 :

1. Σε περιπτώσεις απώλειας της λειτουργίας μερικής ή πλήρους ενός άνω άκρου λόγω:

- ακρωτηριασμού σε οποιοδήποτε ύψος
- συγγενούς διαμαρτίας ή παραμορφωτικής πάθησης.
- πάθησης, οποιασδήποτε αιτιολογίας τραυματικής ή όχι (εκτός εάν για το αίτιο της βλάβης ορίζεται διαφορετικά σε άλλο σήμειο που αναφέρεται σε παθήσεις εκτός των ορθοπεδικών), με όχημα που διαθέτει τις απαραίτητες διασκευές, ανάλογα με το πάσχον άκρο.

Ο υποψήφιος οδηγός ή οδηγός εξετάζεται και αξιολογείται από ορθοπεδικό, ή από όργανο το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις, που υποδεικνύουν τις κατάλληλες ή και αναγκαίες διασκευές-περιορισμούς.

2. Σε περιπτώσεις απώλειας της λειτουργίας μερικής ή πλήρους των δύο άνω άκρων λόγω παθήσεων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, με όχημα που διαθέτει τις απαραίτητες διασκευές, ώστε να είναι δυνατή η οδήγησή του με τα κάτω άκρα. Ο υποψήφιος οδηγός ή οδηγός εξετάζεται και αξιολογείται από ορθοπεδικό ή από όργανο το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις που υποδεικνύουν τις απαραίτητες διασκευές και περιοριστικούς όρους, (αναφέρεται ενδεικτικά):

- οδήγηση μόνον εντός ακτίνας 50 km από τον τόπο κατοικίας του κατόχου αδείας οδήγησης
- οδήγηση με ταχύτητα έως 50 km/h
- οδήγηση χωρίς ρυμουλκούμενο
- απαγόρευση οδήγησης σε αυτοκινητόδρομο.

Χορηγείται άδεια οδήγησης περιορισμένου χρόνου κατά την κρίση του ορθοπεδικού. Άν η πάθηση δεν υπάρχει περίπτωση να επιδεινωθεί, ο ορθοπεδικός κατά την κρίση του άρει τον χρονικό περιορισμό.

ΟΜΑΔΑ 1 (συνέχεια)

3. Σε πρωτοπαθεις ή μεταστατικές νεοπλασίες των οστών.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, ύστερα από αξιολόγηση της πάθησης από ορθοπεδικό ή από όργανο το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις.

4. Στις περιπτώσεις εκείνες που έχει καταργηθεί η κινητικότητα της σπονδυλικής στήλης, ιδιαίτερα της Α.Μ.Σ.Σ. από οποιαδήποτε αιτία.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης με ειδικά διασκευασμένο όχημα, ύστερα από αξιολόγηση του προβλήματος από ορθοπεδικό ή από όργανο το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις.

5. Στις περιπτώσεις που υπάρχει αστάθεια της σπονδυλικής στήλης ή κατάγματα της Α.Μ.Σ.Σ. ή ψευδαρθρώμενα κατάγματα και ιδιαίτερα κατάγματα των Α1 και Α2 σπονδύλων.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, κατά την κρίση ορθοπεδικού ή του οργάνου το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης σε υποψήφιους οδηγούς ή οδηγούς που παρουσιάζουν πάθηση ή ανωμαλία του κινητικού-ερειστικού συστήματος, ή οποιαδήποτε άλλη πάθηση πρόσφατη ή υπολειμματική (όπως κατάγματα ή ψευδαρθρώσεις) δυνάμενη να περιορίζει τον κινητικό έλεγχο και η οποία καθιστά επικίνδυνη την οδήγηση οχήματος με κινητήρα.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης με περιοριστικούς όρους σε οποιονδήποτε υποψήφιο οδηγό ή οδηγό που μειονεκτεί σωματικά και δεν υπάγεται στις παραπάνω περιπτώσεις, κατά την κρίση ορθοπεδικού ή του οργάνου το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις. Η εξέταση αυτή θα πρέπει να στηρίζεται σε ιατρική αξιολόγηση της εν λόγω πάθησης ή ανωμαλίας. Στη συνέχεια εκδίδεται Πιστοποιητικό Υγείας ή Πόρισμα Εξέτασης, όπου θα αναφέρονται οι τυχόν διασκευές που απαιτούνται στο όχημα καθώς και ο χρόνος διάρκειας ισχύος της άδειας.

ΟΜΑΔΑ 2 (συνέχεια)

8. Σε περίπτωση ακρωτηριασμού του αντίχειρα του ενός ή και των δύο χεριών

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η οδήγηση στις περιπτώσεις ακρωτηριασμού ενός δακτύλου ή τριών φαλαγγών διαφόρων δακτύλων εκτός του αντίχειρα σε ένα χέρι. Σε ακρωτηριασμούς περισσότερων από ένα δάκτυλο ή τριών φαλαγγών ή ενός αντίχειρα σε ένα μόνο χέρι, το κινητικό έλλειμμα εκτιμάται από ορθοπεδικό ή από όργανο το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για τον σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις.

9. Σε χρόνια οστεομυελίτιδα και ιδιαίτερα με εντόπιση σε θέση υψηλής φόρτισης, όταν πρόκειται για τα κάτω άκρα.

10. Σε περιπτώσεις ανισοσκελίας μετατραυματικής ή μη αιτιολογίας και όταν η διαφορά μήκους είναι μεγαλύτερη των 10 εκατοστών.

11. Επί νεοπλασιών πρωτοπαθών ή μεταστατικών, καθώς και σε μεταβολικές παθήσεις των οστών εκτός της οστεοπόρωσης.

12. Σε συγγενείς γενικά διαμαρτίες ή άλλες παραμορφωτικές παθήσεις του ερειστικού συστήματος, που έχουν σαν αποτέλεσμα την σπαστικότητα ή την μυϊκή αδυναμία ή οποιαδήποτε άλλη παραμόρφωση που δυσχεραίνει την πλήρη και φυσιολογική λειτουργία της προσβεβλημένης περιοχής.

13. Κάθε άλλη κατάσταση συνδεδυασμένης βλάβης του ερειστικού και μυϊκού συστήματος εκτιμάται με βάση τις προηγούμενες παραγράφους.

Ο ορθοπεδικός ή το όργανο το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις. Θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους επιπρόσθετους κινδύνους που συνδέονται με την οδήγηση οχημάτων αυτής της κατηγορίας (ΟΜΑΔΑ 2).

Εάν οι βλάβες που έχουν προκληθεί στο μυοσκελετικό σύστημα έχουν παροδικό χαρακτήρα, η οδήγηση καθ' όλο το διάστημα της αποκατάστασης απαγορεύεται. Μετά την αποδρομή και εφόσον έχει παγιώθει η βλάβη, απαιτείται επανεκτίμηση του βαθμού ικανότητας με κλινικό ή και απεικονιστικό έλεγχο (π.χ. CT, MRI) και αν απαιτείται και εργαστηριακό έλεγχο (π.χ. νευροφυσιολογικό έλεγχο, σπινθηρογράφημα κ.λπ.).

ΟΜΑΔΑ 1 (συνέχεια)

3. Σε περιπτώσεις απώλειας της λειτουργίας, μερικής ή πλήρους, ενός ή και των δύο κάτω άκρων λόγω:

- Ακρωτηριασμού ενός ή αμφοτέρων των κάτω άκρων. Στις περιπτώσεις αυτές, αν κριθεί σκόπιμο, θα απαιτηθεί επιπρόσθετη τροποποίηση του καθίσματος για την ορθή στήριξη του σώματος.
- Συγγενούς διαμαρτίας.
- Παραμορφωτικής πάθησης.
- Μετατραυματικής κατάστασης οποιασδήποτε αιτιολογίας (εκτός εάν για το αίτιο της βλάβης, ορίζεται διαφορετικά σε άλλο σημείο του παρόντος παραρτήματος που αναφέρεται σε άλλες παθήσεις εκτός των ορθοπεδικών).
- Παραπληγίας (εκτός εάν για το αίτιο της βλάβης, ορίζεται διαφορετικά σε άλλο σημείο του παρόντος παραρτήματος που αναφέρεται σε άλλες παθήσεις εκτός των ορθοπεδικών).

Στις ως άνω περιπτώσεις ο υποψήφιος οδηγός ή οδηγός εξετάζεται και αξιολογείται από ορθοπεδικό ή από όργανο το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις που υποδεικνύουν τις κατάλληλες ή και αναγκαίες διασκευές περιορισμούς.

4. Σε περιπτώσεις που ο υποψήφιος έχει υποβληθεί σε αρθροπλαστική οιασδήποτε άρθρωσης χορηγείται άδεια περιορισμένης χρονικά ισχύος, η δε εκτίμηση θα στηρίζεται κάθε φορά στην κλινική εξέταση και τον ακτινολογικό έλεγχο.

5. Σε περιπτώσεις παραμορφώσεων ή βραχύνσεων, ή ελλειμμάτων των άκρων (άνω ή κάτω) λόγω μετατραυματικών ή μετεγχειρητικών καταστάσεων (π.χ. σημαντικού βαθμού ανισοσκελία κ.λπ.) θα απαιτηθούν κατάλληλες τροποποιήσεις σύμφωνα με τις υποδείξεις του ορθοπεδικού ή του οργάνου το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις.

6. Σε περιπτώσεις που δύνανται να προκαλέσουν σημαντική εξασθένιση του σκελετού (π.χ. χρόνια οστεομυελίτιδα, τραυματικές ή νεοπλαστικές παθήσεις κ.λπ.) η αναγκαιότητα και το είδος τροποποίησης του οχήματος παραμένει στην κρίση του ορθοπεδικού ή του οργάνου το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις.

ΟΜΑΔΑ 1 (συνέχεια)

7. Κάθε άλλη κατάσταση συνδεδυασμένης βλάβης του ερειστικού και μυϊκού συστήματος εκτιμάται με βάση τις προηγούμενες παραγράφους.

8. Κάθε άτομο που έχει απαλλαγεί της στρατιωτικής του θητείας για λόγους ορθοπεδικού προβλήματος, εξετάζεται υποχρεωτικά και εκτιμάται από ορθοπεδικό ή από όργανο το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις, με ποιες προϋποθέσεις είναι δυνατόν να είναι κάτοχος άδειας οδήγησης.

Σε κάθε περίπτωση η κατάσταση του υποψήφιου οδηγού ή οδηγού θα εκτιμάται με τον κατάλληλο κλινικό-εργαστηριακό έλεγχο (ιδιαίτερα εφόσον πρόκειται για εξελισσόμενη πάθηση), ο δε χρόνος ισχύος της άδειας οδήγησης είναι περιορισμένος, σύμφωνα με την κρίση του ορθοπεδικού ή του οργάνου το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις.

Εάν οι βλάβες που έχουν προκληθεί στο μυοσκελετικό σύστημα έχουν παροδικό χαρακτήρα, η οδήγηση, καθόλο το διάστημα της αποκατάστασης, απαγορεύεται ή επιπρέπεται με βάση τους περιορισμούς που αναφέρονται στην παρούσα ΟΜΑΔΑ 1. Μετά την αποδρομή και εφόσον έχει παγιωθεί η βλάβη, απαιτείται επανεκτίμηση του βαθμού λειτουργικότητας. Υποχρεωτική επομένως είναι η λεπτομερής κλινική εξέταση, η εκτίμηση των ακτινογραφών ή των αποτελεσμάτων άλλων απεικονιστικών μεθόδων (π.χ. CT, MRI). Οπου απαιτείται, σκόπιμο είναι να γίνεται ειδικός εργαστηριακός έλεγχος (π.χ. νευροφυσιολογικός, σπινθηρογράφημα, κ.λπ.).

**4. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ-
ΠΕΠΤΙΚΟΥ-ΝΕΦΡΩΝ-ΔΕΡΜΑΤΟΣ-
ΑΙΜΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ-ΕΝΔΟΚΡΙΝΩΝ
ΑΔΕΝΩΝ-ΓΕΝΙΚΕΣ ΝΟΣΗΡΕΣ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ - ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΟΥ
ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΥ.**

ΟΜΑΔΑ 1

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση
άδειας οδήγησης :

1. Στην κίρρωση του ήπατος με ασκίτη ή ασκίτη οποιασδήποτε αιτιολογίας
2. Σε εκτεταμένη νευροϊνομάτωση (νόσος του Von Recklinghausen)
3. Σε όλες τις παθήσεις που εμποδίζουν την αναπνοή υπό μορφή δύσπνοιας, (αποφρακτικές πνευμονοπάθειες, πνευμονική ίνωση, θωρακοπλαστικές, λοβεκτομές ή πνευμονεκτομές κ.λπ.). **ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ** η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας, περιορισμένης χρονικής διάρκειας, κατόπιν γνωμάτευσης ειδικού γιατρού, εφόσον δεν εμποδίζεται η ασφαλής οδήγηση.
4. Σε υποψήφιους οδηγούς ή οδηγούς που πάσχουν από σοβαρή νεφρική ανεπάρκεια. **ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ** η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας, κατόπιν γνωμάτευσης ειδικού γιατρού, εφόσον υποβάλλονται σε χρόνια αιμοκάθαρση. Η διάρκεια χορήγησης ή ανανέωσης δεν πρέπει να υπερβαίνει τα τρία (3) χρόνια.
5. Σε νόσους του κολλαγόνου, εφόσον έχουν προκληθεί σοβαρές λειτουργικές διαταραχές των οργάνων που προσβάλλουν οι ανωτέρω παθήσεις. **ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ** η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας ύστερα από γνωμάτευση ειδικού γιατρού, περιορισμένης χρονικής διάρκειας.
6. Σε εκτεταμένες παθήσεις του δέρματος επιτρέπεται η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας, κατόπιν γνωμάτευσης ειδικού γιατρού.
7. Σε ελεφαντίαση του οσχέου ή των άκρων, όταν παρακωλύεται η λειτουργική τους ικανότητα. **ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ** η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας περιορισμένης χρονικής διάρκειας, εφόσον δεν εμποδίζεται η ασφαλής οδήγηση.

ΟΜΑΔΑ 2

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση
άδειας οδήγησης :

1. Στην κίρρωση του ήπατος με ασκίτη ή ασκίτη οποιασδήποτε αιτιολογίας.
2. Σε εκτεταμένη νευροϊνομάτωση (νόσος του Von Recklinghausen)
3. Σε όλες τις παθήσεις που εμποδίζουν την αναπνοή υπό μορφή δύσπνοιας, (αποφρακτικές πνευμονοπάθειες, πνευμονική ίνωση, θωρακοπλαστικές, λοβεκτομές ή πνευμονεκτομές κ.λπ.), εφόσον παρουσιάζουν μείωση της ζωτικής χωρητικότητας από 40%.
4. Σε υποψήφιους οδηγούς ή οδηγούς που πάσχουν από σοβαρή νεφρική ανεπάρκεια, ασχέτως αν υποβάλλονται σε χρόνια αιμοκάθαρση.
5. Σε νόσους του κολλαγόνου, εφόσον έχουν προκληθεί σοβαρές λειτουργικές διαταραχές των οργάνων που προσβάλλουν οι ανωτέρω παθήσεις.
6. Σε εκτεταμένες παθήσεις του δέρματος (ιχύαση, πέμφυξ κ.λπ.), όταν λόγω παρακωλύσεως των κινήσεων των μελών δεν εξασφαλίζεται η ασφαλής οδήγηση.
7. Σε ελεφαντίαση του οσχέου ή των άκρων, όταν παρακωλύεται η λειτουργική τους ικανότητα.

ΟΜΑΔΑ 1 (συνέχεια)

8. Σε μεγάλες μη ανατάξιμες βουβωνοκήλες ή πολύ σοβαρές σπλαχνοκήλες.
ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας κατόπιν ιατρικής γνωμάτευσης χειρουργού για την ασφαλή οδήγηση.
9. Σε αιμορροφιλία. Στις κληρονομικές, συγγενείς ή επίκτητες αιμοπάθειες.
ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας, εφόσον διατηρούν ικανοποιητικά επίπεδα αιμοσφαιρίνης (HB) στο αίμα, κατόπιν γνωμάτευσης ειδικού αιματολόγου.

10. Σε παθήσεις των ενδοκρινών αδένων συνοδευόμενες από λειτουργικές διαταραχές.
ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας έως πέντε (5) χρόνια, σε περιπτώσεις αποκατάστασης της λειτουργίας των ενδοκρινολογικών αδένων, εφόσον δεν συνοδεύονται από λειτουργικές διαταραχές και κατόπιν γνωμάτευσης γιατρού ενδοκρινολόγου.

11. Σε σακχαρώδη διαβήτη¹

- συνοδεύόμενο από σοβαρές επιπλοκές σε επίπεδο οφθαλμών, καρδιαγγειακού συστήματος νευρικού συστήματος και νεφρών,
- που αντιμετωπίζεται με ίνσουλινη και παραμένει αρρύθμιστος
- επίσης δεν χορηγείται ούτε ανανεώνεται άδεια οδήγησης για υποψηφίους οδηγούς ή οδηγούς με υποτροπιάζουσα σοβαρή υπογλυκαιμία ή/και μειωμένη συνείδηση της υπογλυκαιμίας.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας σε πάσχοντες από σακχαρώδη διαβήτη όταν δεν εμφανίζουν επιπλοκές και το σάκχαρο τους ρυθμίζεται ικανοποιητικά με ίνσουλινη, έχουν συνεχή παρακολούθηση, ώστε να διατηρούν ικανοποιητικά επίπεδα σακχάρου αίματος, γλυκοζυλοιμένης αιμοσφαιρίνης και απουσία κρίσεων υπογλυκαιμίας. Η άδεια χορηγείται ή ανανεώνεται μέχρι πέντε (5) χρόνια, κατόπιν γνωμάτευσης του διαβητολόγου που να βεβαιώνει όλα τα ανωτέρω.

ΟΜΑΔΑ 2 (συνέχεια)

8. Σε μεγάλες μη ανατάξιμες βουβωνοκήλες ή πολύ σοβαρές σπλαχνοκήλες.

9. Σε αιμορροφιλία. Στις κληρονομικές, συγγενείς ή επίκτητες αιμοπάθειες που έχουν χαμηλό αιματοκρίτη ή διαταραχές της πήξεως.

10. Σε παθήσεις των ενδοκρινών αδένων συνοδευόμενες από λειτουργικές διαταραχές.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας έως τρία (3) χρόνια, σε περιπτώσεις αποκατάστασης της λειτουργίας των ενδοκρινών αδένων, εφόσον δεν συνοδεύονται από λειτουργικές διαταραχές και κατόπιν γνωμάτευσης ειδικού γιατρού ενδοκρινολόγου.

11. Σε σακχαρώδη διαβήτη¹

- συνοδεύόμενο από σοβαρές επιπλοκές σε επίπεδο οφθαλμών, καρδιαγγειακού συστήματος νευρικού συστήματος και νεφρών,

- που αντιμετωπίζεται με ίνσουλινη και παραμένει αρρύθμιστος και σε θεραπευτικές δόσεις δύναται να προκαλεί υπογλυκαιμία.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας σε πάσχοντες από σακχαρώδη διαβήτη όταν δεν εμφανίζουν επιπλοκές και το σάκχαρο τους ρυθμίζεται ικανοποιητικά με ίνσουλινη, έχουν συνεχή παρακολούθηση, ώστε να διατηρούν ικανοποιητικά επίπεδα σακχάρου αίματος, γλυκοζυλοιμένης αιμοσφαιρίνης και απουσία κρίσεων υπογλυκαιμίας. Για τον λόγο αυτό πρέπει να εφαρμόζονται τα ακόλουθα κριτήρια:

- δεν έχουν εκδηλωθεί υπογλυκαιμικά επεισόδια κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο,
- ο οδηγός αντιλαμβάνεται πλήρως την έλευση της υπογλυκαιμίας,
- ο οδηγός πρέπει να αποδεικνύει επαρκή έλεγχο της κατάστασης με τακτική παρακολούθηση της γλυκόζης στο αίμα, τουλάχιστον δύο φορές ημερησίως, και σε χρόνους σχετιζόμενους με την οδήγηση.
- ο οδηγός πρέπει να αποδεικνύει ότι αντιλαμβάνεται τους κινδύνους της υπογλυκαιμίας,
- δεν υπάρχουν άλλες απαγορευτικές διαβητικές επιπλοκές.

¹ Ο όρος σοβαρή κρίση υπογλυκαιμίας σημαίνει ότι είναι αναγκαία η παροχή βοήθειας από άλλο άτομο, ενώ ο όρος υποτροπιάζουσα υπογλυκαιμία σημαίνει δεύτερη σοβαρή κρίση υπογλυκαιμίας εντός χρονικού διαστήματος δύο δεκα μηνών.

ΟΜΑΔΑ 1 (συνέχεια)

12. Σε κακοήθη πταχυσαρκία που συνοδεύεται από κινητικές διαταραχές, διαταραχές της κυκλοφορίας και της αναπνοής.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας κατόπιν γνωμάτευσης ειδικού γιατρού όσον αφορά την ασφαλή οδήγηση, περιορισμένης χρονικής διάρκειας έως πέντε (5) χρόνια.

ΟΜΑΔΑ 2 (συνέχεια)

Η άδεια χορηγείται ή ανανεώνεται μέχρι δύο (2) χρόνια κατόπιν γνωμάτευσης παθολόγου ή ενδοκρινολόγου γιατρού, με εξειδίκευση στη διαβητολογία. Σε περίπτωση έλλειψης τέτοιων ιατρών τι γνωμάτευση μπορεί να τη χορηγήσει παθολόγος ή ενδοκρινολόγος, που να βεβαιώνει όλα τα ανωτέρω.

12. Σε κακοήθη πταχυσαρκία που συνοδεύεται από κινητικές διαταραχές, διαταραχές της κυκλοφορίας και της αναπνοής.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας κατόπιν γνωμάτευσης ειδικού γιατρού όσον αφορά την ασφαλή οδήγηση, περιορισμένης χρονικής διάρκειας έως τρία (3) χρόνια.

5. ΚΑΡΔΙΑΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ 1

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας :

1. Σε όλες τις οργανικές βαλβιδικές παθήσεις όταν συνοδεύονται από καρδιακή ανεπάρκεια.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας οδήγησης, περιορισμένης χρονικής διάρκειας, σε περίπτωση αποκατάστασης της καρδιακής ανεπάρκειας, κατόπιν γνωμάτευσης του καρδιολόγου

2. Στις συγγενείς ανωμαλίες της καρδιάς και της αορτής, όταν συνοδεύονται από καρδιακή ανεπάρκεια.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας οδήγησης περιορισμένης χρονικής διάρκειας σε περίπτωση αποκατάστασης της καρδιακής ανεπάρκειας, κατόπιν γνωμάτευσης του καρδιολόγου.

3. Στην πλήρη αρρυθμία, στον πτερυγισμό των κόλπων με ταχυαρρυθμία, εφόσον συνοδεύονται από καρδιακή ανεπάρκεια. Στη μόνιμη βραδυκαρδία λόγω κολποκοιλιακού αποκλεισμού.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης μέχρι πέντε (5) χρόνια στην μόνιμη βραδυκαρδία λόγω κοιλιακού αποκλεισμού εφόσον φέρει βηματοδότη, κατόπιν γνωμάτευσης του καρδιολόγου.

4. Σε όλες τις συγκοπτικές καταστάσεις

5. Σε όλες τις τυπικές περιπτώσεις στηθάγχης, διαπιστούμενες από κλινικά εργαστηριακά ευρήματα.

6. Στο έμφραγμα του μυοκαρδίου μόνο σε περίπτωση παραμένουσας στηθάγχης ή άλλων επιπλοκών.

7. Στα αορτικά ή αρτηριακά ανευρύσματα, εφόσον τα τελευταία είναι σημαντικού βαθμού.

8. Στις αποφρακτικές αρτηριοπάθειες με λειτουργικές διαταραχές ή σοβαρές τροφικές αλλοιώσεις.

9. Στην υπέρταση, εφόσον η διαστολική υπερβαίνει μονίμως τα 130 mmHg ή η συστολική τα 220 mmHg και εφόσον συνυπάρχουν επιπλοκές.

ΟΜΑΔΑ 2

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας :

1. Σε όλες τις οργανικές βαλβιδικές παθήσεις, που έχουν προκαλέσει διαταραχή του καρδιακού ρυθμού ή καρδιακή ανεπάρκεια.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης στις περιπτώσεις που έχουν υποβληθεί σε επιτυχή χειρουργική επέμβαση και δεν εμφανίζουν καρδιακή ανεπάρκεια. Η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας δεν πρέπει να υπερβαίνει τα τρία (3) χρόνια κατόπιν γνωμάτευσης του καρδιολόγου.

2. Σε όλες τις συγγενείς ανωμαλίες της καρδιάς και της αορτής που έχουν προκαλέσει διαταραχή του καρδιακού ρυθμού ή καρδιακή ανεπάρκεια.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης στις περιπτώσεις που έχουν υποβληθεί σε επιτυχή χειρουργική επέμβαση και δεν εμφανίζουν καρδιακή ανεπάρκεια κατόπιν γνωμάτευσης καρδιολόγου.

3. Στην πλήρη αρρυθμία μετά ταχυαρρυθμίας, ή βραδυαρρυθμίας, στον πτερυγισμό των κόλπων, στη βραδυκαρδία λόγω κολποκοιλιακού αποκλεισμού, έστω και αν φέρει βηματοδότη, στις πολυάριθμες ή πολυεστιακές έκτακτες κοιλιακές συστολές, στην παροξυντική ταχυκαρδία.

4. Σε όλες τις συγκοπτικές καταστάσεις.

5. Σε όλες τις τυπικές περιπτώσεις στηθάγχης, διαπιστούμενες από κλινικά εργαστηριακά ευρήματα.

6. Στο έμφραγμα του μυοκαρδίου.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας, μετά τη χειρουργική αποκατάσταση και εφόσον δεν συνοδεύεται από διαταραχές του ρυθμού ή καρδιακή ανεπάρκεια και κατόπιν γνωμάτευσης του καρδιολόγου.

7. Στα αορτικά ή αρτηριακά ανευρύσματα, εφόσον τα τελευταία είναι σημαντικού βαθμού.

8. Στις αποφρακτικές αρτηριοπάθειες με βαριές λειτουργικές διαταραχές ή τροφικές αλλοιώσεις.

9. Στην υπέρταση, εφόσον η διαστολική υπερβαίνει μονίμως τα 120 mmHg ή η συστολική υπερβαίνει τα 200 mmHg, ή όταν υπάρχουν επιπλοκές.

6. ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ 1

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης σε υποψήφιους οδηγούς ή οδηγούς που παρουσιάζουν πάθηση ή ανωμαλία του νευρικού συστήματος, δυνάμενη να περιορίζει τον κινητικό έλεγχο, καθιστώντας έτσι επικίνδυνη την οδήγηση οχήματος με κινητήρα.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης των κατηγοριών Β, Β1 σε:

1. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ (Κ.Ν.Σ.).
ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης των κατηγοριών Β, Β1, εφόσον οι παθήσεις είναι ήπιες και τα υπολείμματα αυτών δεν εμποδίζουν την ασφαλή οδήγηση ή επιτρέπουν την οδήγηση, ύστερα από διασκευή του οχήματος, ούτως ώστε το όχημα να κινείται με ασφάλεια. Ήστερα από αξιολόγηση νευρολόγου ή του οργάνου, το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις.

1.1. Σε περιπτώσεις Ημιπάρεσης, ή Ημιπληγίας.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας οδήγησης έως δύο (2) χρόνια, εφόσον δεν υπάρχουν επιπτώσεις από άλλα συστήματα ύστερα από αξιολόγηση νευρολόγου ή του οργάνου, το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις.

1.2. Σε περιπτώσεις Παραπάρεσης, ή Παραπληγίας.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης για περιορισμένο χρονικό διάστημα ύστερα από αξιολόγηση νευρολόγου ή του οργάνου, το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις.

1.3. Σε περιπτώσεις με Σκλήρυνση κατά Πλάκας (απομυελιωτικής νόσου).

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας οδήγησης των κατηγοριών Β, Β1, εφόσον το επιτρέπει η κατάσταση των νευρολογικών συμπτωμάτων και οι επερχόμενες ώσεις επισυμβαίνουν κατά αραιά χρονικά διαστήματα, ύστερα από αξιολόγηση νευρολόγου ή του οργάνου, το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις

ΟΜΑΔΑ 2

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης σε υποψήφιους οδηγούς ή οδηγούς που παρουσιάζουν πάθηση ή ανωμαλία του νευρικού συστήματος, δυνάμενη να περιορίζει τον κινητικό έλεγχο, καθιστώντας έτσι επικίνδυνη την οδήγηση οχήματος με κινητήρα.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης σε:

1. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ (Κ.Ν.Σ.).
ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, για περιορισμένο χρονικό διάστημα, εφόσον οι παθήσεις είναι ήπιες και τα υπολείμματα αυτών δεν εμποδίζουν την ασφαλή οδήγηση ή επιτρέπουν την οδήγηση μετά από εύλογο χρονικό διάστημα από της αποδρομής της πάθησης, ύστερα από αξιολόγηση νευρολόγου ή του οργάνου το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις.

1.1. Σε περιπτώσεις Ημιπάρεσης ή Ημιπληγίας.

1.2. Σε περιπτώσεις Παραπάρεσης ή Παραπληγίας.

1.3. Σε περιπτώσεις με Σκλήρυνση κατά Πλάκας (απομυελιωτικής νόσου).

ΟΜΑΔΑ 1 (συνέχεια)

1.4. Σε περιπτώσεις νόσου Parkinson.
ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, ανάλογα από το βαθμό έντασης των συμπτωμάτων, την ανταπόκριση στη θεραπεία και από τις τυχόν παρενέργειες από τα λαμβανόμενα φάρμακα, ύστερα από αξιολόγηση νευρολόγου ή του οργάνου, το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις, για περιορισμένο χρονικό διάστημα μέχρι τρία (3) χρόνια.

2. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ (ριζών, πλεγμάτων και νεύρων), οποιασδήποτε αιτιολογίας.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας οδήγησης των κατηγοριών Β, Β1, εφόσον οι παθήσεις είναι ήπιες, σταθεροποιημένες ή εκτρωτικές ή εμφανίζουν υπολείμματα, τα οποία δεν παρεμποδίζουν την ασφαλή οδήγηση και επιτρέπουν αυτήν μετά από διασκευή του οχήματος και κατά την κρίση νευρολόγου ή του οργάνου, το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις, για περιορισμένο χρονικό διάστημα.

3. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΜΥΩΝ (μυϊκές δυστροφίες, μυοτονικά σύνδρομα, περιοδικές παραλύσεις κ.λπ.).

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας οδήγησης, των κατηγοριών Β, Β1, εφόσον είναι στα αρχικά στάδια, κατά τα οποία η νόσος δεν παρεμποδίζει την ασφαλή οδήγηση, ή επιτρέπει αυτή, μετά από διασκευή του οχήματος και κατά τη κρίση νευρολόγου ή του οργάνου, το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις, για περιορισμένο χρονικό διάστημα μέχρι δύο (2) χρόνια.

4. ΜΥΑΣΘΕΝΕΙΑ

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας οδήγησης, των κατηγοριών Β, Β1, εφόσον η πάθηση είναι στα αρχικά στάδια, κατά τα οποία η νόσος δεν παρεμποδίζει την ασφαλή οδήγηση ή επιτρέπει αυτή μετά από διασκευή του οχήματος και κατά κρίση νευρολόγου ή του οργάνου, το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις για περιορισμένο χρονικό διάστημα μέχρι δύο (2) χρόνια.

ΟΜΑΔΑ 2 (συνέχεια)

1.4. Σε περιπτώσεις νόσου Parkinson.

2. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ (ριζών, πλεγμάτων και νεύρων), οποιασδήποτε αιτιολογίας.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας οδήγησης, εφόσον οι παθήσεις είναι ήπιες, σταθεροποιημένες ή εκτρωτικές ή εμφανίζουν υπολείμματα, που δεν παρεμποδίζουν την ασφαλή οδήγηση και μετά την πλήρη αποδρομή των συμπτωμάτων, ύστερα από απόφαση νευρολόγου ή του οργάνου, το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις, για περιορισμένο χρονικό διάστημα μέχρι τρία (3) χρόνια.

3. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΜΥΩΝ (μυϊκές δυστροφίες, μυοτονικά σύνδρομα, περιοδικές παραλύσεις κ.λπ.).

4. ΜΥΑΣΘΕΝΕΙΑ

ΟΜΑΔΑ 1**5. Σε όλες τις ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΛΗΨΙΑΣ²**

5.1.α. Στη δευτεροπαθή επιληψία, ανεξαρτήτως δικαιολογίας.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας οδήγησης, κατηγοριών Β, Β1, περιορισμένης χρονικής διάρκειας εφόσον αποδεδειγμένα, η νόσος που την προκάλεσε έχει πλήρως ιαθεί και επί μία βετία, μετά το τέλος της αντιεπιληπτικής αγωγής δεν έχει εκδηλωθεί κανενός είδους κρίση και δεν υπάρχουν παθολογικά, νευρολογικά ευρήματα ή ψυχικές διαταραχές, οποιασδήποτε φύσης.

5.1.β. Κρίσεις που δεν επηρεάζουν τη συνείδηση ή την ικανότητα ενέργειας:

Ο υποψήφιος ή ο οδηγός ο οποίος είχε μόνο κρίσεις που αποδείχτηκε ότι δεν επηρεάζουν τη συνείδηση ούτε προκαλούν λειτουργική διαταραχή, μπορεί να χαρακτηρίζεται κατάλληλος να οδηγεί, εφόσον η κατάσταση αυτή έχει διαπιστωθεί ότι διατηρήθηκε επί χρονικό διάστημα το οποίο δεν πρέπει να είναι μικρότερο από το χρονικό διάστημα χωρίς κρίση που απαιτείται για την επιληψία. Εφόσον δεν εκδηλωθεί άλλο είδος επεισόδιου/κρίσης, πριν από τη χορήγηση άδειας απαιτείται χρονικό διάστημα ενός (1) έτους χωρίς άλλο επεισόδιο και με επιπλέον εξετάσεις κατά την κρίση του εξετάζοντος γιατρού.

² Οι επιληπτικές κρίσεις ή άλλες αιφνίδιες διαταραχές της κατάστασης εγρήγορσης αποτελούν σοβαρό κίνδυνο για την οδική ασφάλεια, εφόσον εκδηλωθούν σε άτομο που οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα.

Ως επιληψία ορίζεται η εκδήλωση δύο ή περισσότερων επιληπτικών κρίσεων σε χρονικό διάστημα μικρότερο από πενταετία. Η προκαλούμενη επιληπτική κρίση ορίζεται ως κρίση η οποία έχει κάποιο αναγνωρισμό γενεσιούργο αίτιο που μπορεί να αποφευχθεί.

Σε άτομο που έχει παρουσιάσει κάποια αρχική ή μεμονωμένη κρίση απώλειας συνείδησης πρέπει να συνιστάται να μην οδηγεί. Απαιτείται έκθεση ειδικού, όπου ουναφέρονται το χρονικό διάστημα απαγόρευσης της οδήγησης και η συνέχεια που ζητείται να διοθεί.

Έχει εξαιρετικά μεγάλη σημασία η διάγνωση του συγκεκριμένου επιληπτικού συνδρόμου του ατόμου και του τύπου κρίσης, ώστε να είναι δυνατά η ενδεδειγμένη εκτίμηση της ασφάλειας οδήγησης του ατόμου αυτού (συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου άλλων κρίσεων) καθώς και ο καθορισμός της ενδεδειγμένης θεραπείας. Αυτά υπάγονται στην αρμοδιότητα νευρολόγου.

Εάν κάποιο άτομο έχει επιληψία και δεν πληρούνται τα κριτήρια για τη χορήγηση άδειας χωρίς όρους, πρέπει να ειδοποιείται σχετικά η αδειοδοτούσα αρχή.

ΟΜΑΔΑ 2**5. Σε όλες τις ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΛΗΨΙΑΣ²**

5.1. Προκαλούμενη επιληπτική κρίση: Ο υποψήφιος ο οποίος παρουσιάσει προκαλούμενη επιληπτική κρίση οφειλόμενη σε αναγνωρίσιμο παράγοντα ο οποίος δεν εμφανίζει μεγάλες πιθανότητες να εκδηλωθεί κατά την οδήγηση, είναι δυνατό να χαρακτηριστεί ικανός να οδηγεί σε ατομική βάση, αφού προηγηθεί σχετική νευρολογική γνωμάτευση. Μετά από το οχύ επεισόδιο, πρέπει να εκτελείται εγκεφαλογράφημα και η ενδεδειγμένη νευρολογική εκτίμηση και με επιπλέον εξετάσεις κατά την κρίση του εξετάζοντος γιατρού

Άτομο με δομική ενδοεγκεφαλική βλάβη, το οποίο παρουσιάζει αιυξημένο κίνδυνο κρίσεων, δεν πρέπει να μπορεί να οδηγεί οχήματα ομάδας 2, μέχρις ότου ο επιληπτικός κίνδυνος κατέλθει τουλάχιστον σε 2% ετησίως. Ανάλογα με την περίπτωση, η εκτίμηση πρέπει να συμφωνεί με άλλα σχετικά μέρη του Παραρτήματος III (π.χ. για την περίπτωση του οινοπνεύματος).

Πρώτη ή μοναδική μη προκαλούμενη κρίση: ο υποψήφιος που είχε μια αρχική όχι προκληθείσα επιληπτική κρίση μπορεί να χαρακτηριστεί ικανός να οδηγεί μετά από χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών χωρίς κρίσεις, και χωρίς χρήση αντιεπιληπτικών φαρμάκων, μετά από την ενδεδειγμένη ιατρική εκτίμηση. Επιτρέπεται σε οδηγούς με αναγνωρισμένους ικανοποιητικούς δείκτες πρόγνωσης να οδηγήσουν νωρίτερα και με επιπλέον εξετάσεις κατά την κρίση του εξετάζοντος γιατρού.

Απώλεια συνείδησης:

Η απώλεια συνείδησης πρέπει να εκτιμάται ανάλογα με τον κίνδυνο υποτροπής κατά την οδήγηση. Ο κίνδυνος υποτροπής πρέπει να είναι 2% ετησίως ή μικρότερος. Η εκτίμηση θα γίνεται και με επιπλέον εξετάσεις κατά την κρίση του εξετάζοντος γιατρού.

Επιληψία :

Πρέπει να έχει παρέλθει χρονικό διάστημα δέκα (10) ετών χωρίς άλλες κρίσεις και χωρίς τη βοήθεια αντιεπιληπτικών φαρμάκων. Επιτρέπεται σε οδηγούς με αναγνωρισμένους ικανοποιητικούς δείκτες πρόγνωσης να οδηγήσουν νωρίτερα και με επιπλέον εξετάσεις κατά την κρίση του εξετάζοντος γιατρού.

ΟΜΑΔΑ 1 (συνέχεια)

5.2.α. Σε περιπτώσεις επιληπτικών των οποίων αποδεδειγμένα η θεραπεία υπήρξε αποτελεσματική και επί μία ζετία, μετά το τέλος της, δεν έχει εκδηλωθεί κανενάς είδους κρίση και δεν υπάρχουν νευρολογικά ευρήματα ή ψυχικές διαταραχές οποιασδήποτε φύσης, επιτρέπεται η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας οδήγησης περιορισμένης χρονικής διάρκειας.

5.2.β. Προκαλούμενη επιληπτική κρίση :

Ο υποψήφιος που παρουσίασε προκαλούμενη επιληπτική κρίση οφειλόμενη σε αναγνωρίσιμο παράγοντα ο οποίος δεν εμφανίζει μεγάλες πιθανότητες να εκδηλωθεί κατά την οδήγηση, μπορεί να χαρακτηριστεί ικανός να οδηγεί σε ατομική βάση, μετά από σχετική νευρολογική γνωμάτευση (εφόσον υπάρχει λόγος, η εκτίμηση πρέπει να συμφωνεί και με άλλα σχετικά μέρη του παραρτήματος III, π.χ. που αφορούν το οινόπνευμα ή τη συνδρομή νοσηρών παραγόντων) κατά κρίση του εξετάζοντος γιατρού.

Πρώτη ή μοναδική, μη προκαλούμενη κρίση: Ο υποψήφιος που παρουσίασε μία πρώτη μη προκαλούμενη επιληπτική κρίση μπορεί να χαρακτηριστεί ικανός να οδηγεί μετά από χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών χωρίς κρίσεις, αφού προηγηθεί η ενδεδειγμένη ιατρική εκτίμηση. Επιτρέπεται σε οδηγούς με αναγνωρισμένους ικανοποιητικούς δείκτες πρόγνωσης να οδηγήσουν νωρίτερα και με επιπλέον εξετάσεις κατά την κρίση του εξετάζοντος γιατρού.

5.3.α. Κρίσεις αποκλειστικά κατά τον ύπνο:

Ο υποψήφιος ή ο οδηγός που έχει παρουσιάσει κρίσεις μόνο κατά τον ύπνο μπορεί να χαρακτηριστεί από φυσική άποψη κατάλληλος να οδηγεί, εφόσον διαπιστωθεί ότι η κατάσταση αυτή διατηρείται επί χρονικό διάστημα το οποίο δεν πρέπει να είναι μικρότερο από το χρονικό διάστημα χωρίς κρίση που απαιτείται για την επιληψία. Εφόσον παρατηρηθεί επεισόδιο/κρίση κατά την εγρήγορση, πριν χορηγηθεί άδεια απαιτείται χρονικό διάστημα διάρκειας ενός (1) έτους χωρίς άλλο περιστατικό κατά την κρίση του εξετάζοντος γιατρού.

ΟΜΑΔΑ 2 (συνέχεια)

Ορισμένες διαταραχές (π.χ. αρτηριοφλεβική δυσμορφία ή ενδοεγκεφαλική αιμορραγία) συνεπάγονται αυξημένο κίνδυνο κρίσεων, έστω και αν δεν έχουν ακόμη εκδηλωθεί κρίσεις. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να πραγματοποιείται εκτίμηση και για να επιτραπεί η οδήγηση, πρέπει ο κίνδυνος εμφάνισης κρίσης να είναι 2% ετησίως ή μικρότερος και με επιπλέον εξετάσεις κατά την κρίση του εξετάζοντος γιατρού.

ΟΜΑΔΑ 1 (συνέχεια)

5.3.β. Κρίσεις λόγω τροποποίησης ή μείωσης αντιεπιληπτικής θεραπείας από ιατρό :

Είναι δυνατό να συστηθεί στον ασθενή να μην οδηγεί από την αρχή του χρόνου έναρξης της μείωσης, και στη συνέχεια επί εξάμηνο μετά την παύση της θεραπείας. Για κρίσεις που εκδηλώνονται κατά τη διάρκεια τροποποίησης ή παύσης θεραπευτικής αγωγής από ιατρό, απαιτείται τρίμηνη αποχή από οδήγηση σε περίπτωση επαναφοράς της προηγούμενης αποτελεσματικής θεραπείας και κατά την κρίση του εξετάζοντας γιατρού.

5.4. Απώλεια συνείδησης :

Η απώλεια συνείδησης πρέπει να εκτιμάται ανάλογα με τον κίνδυνο υποτροπής κατά την οδήγηση. Η εκτίμηση θα γίνεται και με επιπλέον εξετάσεις κατά την κρίση του εξετάζοντος γιατρού.

5.5. Σε περιπτώσεις, κατά την οποία το άτομο εξακολουθεί να υποβάλλεται σε θεραπεία, αλλά αφενός τα φάρμακα που χρησιμοποιεί υπάγονται στην κατηγορία των σύγχρονων φαρμάκων, τα οποία δεν επηρεάζουν την οδήγηση και αφετέρου οι κρίσεις του, αποδεδειγμένα, έχουν ρυθμιστεί (τα 2 τελευταία χρόνια δεν πρέπει να έχει εκδηλωθεί καμία απολύτως κρίση,) τα δε Η.Ε. γραφήματα της περιόδου αυτής είναι φυσιολογικά, επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης.

Σ' αυτές τις περιπτώσεις, προκειμένου να χορηγηθεί άδεια απαιτούνται :

- α) Νευρολογική εξέταση,
  - β) Ψυχιατρική εξέταση
  - γ) Σχετική γνωμάτευση από Νευρολογική κλινική Πανεπιστημίου ή Κρατικού Νοσοκομείου
  - δ) Σχετική γνωμάτευση από τον θεράποντα ιατρό, εφόσον υπάρχει
  - ε) Έλεγχος ασφαλιστικού βιβλιαρίου υγείας, εφόσον υπάρχει
  - στ) Ηλεκτροεγκεφαλογραφήματα, απαραίτητα 2 πρόσφατα με δίμηνη μεταξύ τους διαφορά, και συσχέτιση με παλαιότερα, εφόσον υπάρχουν.
- Επίσης, κατά την κρίση του εξετάζοντος γιατρού εάν χρειάζονται επιπλέον :
- ζ) Η.Ε. γράφημα 24ωρης διάρκειας
  - η) Χαρτογράφηση εγκεφάλου και
  - θ) Αξονική τομογραφία εγκεφάλου.

Για τα άτομα που τελούν υπό θεραπεία - της περίπτωσης 5.3. - επιπρόσθετα απαιτείται ο ανά 3μηνο έλεγχος:

- α) των επιπέδων των φαρμάκων στο αίμα και β) των Η.Ε. γραφημάτων.

ΟΜΑΔΑ 1 (συνέχεια)

Ο έλεγχος αυτός θα τίθεται υπόψη του εξετάζοντος γιατρού ο οποίος και θα έχει τη δυνατότητα ανάκλησης της άδειας, εάν απαιτηθεί.

Εφόσον όλα τα στοιχεία (και για τις τρεις, υπό εξαίρεση, περιπτώσεις) συνηγορούν υπέρ της χορήγησης άδειας, τότε η άδεια θα δίδεται στην αρχή για διάστημα μέχρι 2 χρόνια για τρεις (3) ή τέσσερις (4) φορές. Στη συνέχεια θα δίδεται χωρίς χρονικό περιορισμό, με την προϋπόθεση όμως ότι όλα έχουν εξελιχθεί ομαλά.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης κατηγοριών Α, Α1, Α2, ΑΜ σε υποψηφίους με :

Α) ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ (Κ.Ν.Σ.)

Επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση της χορήγησης ή ανανέωσης άδειας οδήγησης, εφόσον οι παθήσεις είναι ήπιες και τα υπολείμματα αυτών δεν εμποδίζουν την ασφαλή οδήγηση μετά από διασκευή του οχήματος, ούτως ώστε το όχημα να κινείται με ασφάλεια, ύστερα από αξιολόγηση του εξετάζοντος γιατρού ή του οργάνου το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις.

Β) ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ (ριζών, πλεγμάτων και νεύρων), οποιασδήποτε αιτιολογίας.

Επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης εφόσον οι παθήσεις είναι ήπιες, σταθεροποιημένες ή εκτρωτικές ή εμφανίζουν υπολείμματα, τα οποία δεν παρεμποδίζουν την ασφαλή οδήγηση και επιτρέπουν αυτήν, μετά από διασκευή του οχήματος και κατά κρίση του εξετάζοντος γιατρού ή του οργάνου, το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις για περιορισμένο χρονικό διάστημα.

Η νευρολογική εξέταση γίνεται από νευρολόγο ο οποίος μπορεί να ζητήσει, συμπληρωματικά, σχετική γνωμάτευση από Νευρολογική Κλινική Πανεπιστημίου ή από τους Διευθυντές των Κρατικών Νευρολογικών Κλινικών.

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις που αναφέρθηκαν ενδεικτικά οι διασκευές του οχήματος θα καθορίζονται από τον εξετάζοντα γιατρό ή του οργάνου το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τις οικείες διατάξεις. Η διάρκεια της άδειας οδήγησης θα είναι αρχικά περιορισμένη και η εφαρμογή περιοριστικών όρων θα εξαρτάται από το είδος των συμπτωμάτων και την πρόβλεψη της πορείας της νόσου.

6. ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΑΠΟΦΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΠΝΟΙΑΣ ΣΤΟΝ ΥΠΝΟ

Το μέτριο σύνδρομο αποφρακτικής άπνοιας στον ύπνο αντιστοιχεί σε 15-29 άπνοιες και υπόττυποις ανά ώρα (δείκτης απνοιών - υποπνοιών) και το σοβαρό σύνδρομο αποφρακτικής άπνοιας στον ύπνο αντιστοιχεί σε δείκτη απνοιών - υποπνοιών 30 και άνω. Οι δύο προαναφερόμενοι τύποι του συνδρόμου συνδέονται με υπερβολική ημερήσια υπνηλία.

6.1 Οι υποψήφιοι οδηγοί ή οδηγοί για τους οποίους είναι πιθανή διάγνωση μέτριου ή σοβαρού συνδρόμου αποφρακτικής άπνοιας στον ύπνο παραπέμπονται για περαιτέρω έγκυρη ιατρική γνωμάτευση πριν τη χορήγηση ή την ανανέωση άδειας οδήγησης. Μπορεί να συστηθεί στους υποψηφίους ή στους οδηγούς να μην οδηγούν έως ότου επιβεβαιωθεί η διάγνωση.

6.2 Η άδεια οδήγησης επιτρέπεται να χορηγείται στους υποψηφίους οδηγούς ή οδηγούς που πάσχουν από μέτριο ή σοβαρό σύνδρομο αποφρακτικής άπνοιας στον ύπνο εφόσον παρουσιάζουν επαρκή έλεγχο της κατάστασής τους, ακολουθούν την ενδεειγμένη θεραπεία και παρουσιάζουν, βάσει έγκυρης ιατρικής γνωμάτευσης, βελτίωση τυχόν συμπτωμάτων υπνηλίας.

6.3 Οι υποψήφιοι οδηγοί ή οδηγοί με μέτριο ή σοβαρό σύνδρομο αποφρακτικής άπνοιας στον ύπνο οι οποίοι ακολουθούν θεραπεία υποβάλλονται σε τακτικές ιατρικές εξετάσεις ανά διαστήματα που δεν υπερβαίνουν τα τρία (3) έτη, ούτως ώστε να εκτιμάται κατά πόσον ακολουθούν τη θεραπεία, η ανάγκη συνέχισης της θεραπείας και η συνεχής επαγρύπτνηση.

6.4 Προκειμένου να εκτιμηθεί αν υποψήφιος οδηγός ή οδηγός πάσχει από το σύνδρομο αυτό, σε κάθε ιατρική εξέταση συμπληρώνει υποχρεωτικά το υπόδειγμα που ακολουθεί και το οποίο είναι αναπόσπαστο τμήμα του σημείου αυτού.

6.1 Οι υποψήφιοι οδηγοί ή οδηγοί για τους οποίους είναι πιθανή διάγνωση μέτριου ή σοβαρού συνδρόμου αποφρακτικής άπνοιας στον ύπνο παραπέμπονται για περαιτέρω έγκυρη ιατρική γνωμάτευση πριν τη χορήγηση ή την ανανέωση άδειας οδήγησης. Μπορεί να συστηθεί στους υποψηφίους ή στους οδηγούς να μην οδηγούν έως ότου επιβεβαιωθεί η διάγνωση.

6.2 Η άδεια οδήγησης επιτρέπεται να χορηγείται στους υποψηφίους οδηγούς ή οδηγούς που πάσχουν από μέτριο ή σοβαρό σύνδρομο αποφρακτικής άπνοιας στον ύπνο εφόσον παρουσιάζουν επαρκή έλεγχο της κατάστασής τους, ακολουθούν την ενδεειγμένη θεραπεία και παρουσιάζουν, βάσει έγκυρης ιατρικής γνωμάτευσης, βελτίωση τυχόν συμπτωμάτων υπνηλίας.

6.3 Οι υποψήφιοι οδηγοί ή οδηγοί με μέτριο ή σοβαρό σύνδρομο αποφρακτικής άπνοιας στον ύπνο οι οποίοι ακολουθούν θεραπεία υποβάλλονται σε τακτικές ιατρικές εξετάσεις ανά διαστήματα που δεν υπερβαίνει το ένα (1) έτος, ούτως ώστε να εκτιμάται κατά πόσον ακολουθούν τη θεραπεία, η ανάγκη συνέχισης της θεραπείας και η συνεχής επαγρύπνηση.

6.4 Προκειμένου να εκτιμηθεί αν υποψήφιος οδηγός ή οδηγός πάσχει από το σύνδρομο αυτό, σε κάθε ιατρική εξέταση συμπληρώνει υποχρεωτικά το υπόδειγμα που ακολουθεί και το οποίο είναι αναπόσπαστο τμήμα του σημείου αυτού.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ

Ερωτηματολόγιο για έλεγχο του Αποφρακτικού τύπου Συνδρόμου Απνοιών
Υποπνοιών (ΣΑΥ)

Όνομα:

Ημερομηνία:

		Απαντήσεις
		Γυναίκα ☐ Άνδρας ☐
1. Φύλο		
2. Ηλικία		
3. Βάρος		
4. Ύψος		
5. Σας έχει τύχει να αποκοιμηθείτε, ενώ σδηγείτε;	Nαι	Όχι Δεν ξέρω/ δεν θυμάμαι
6. Εμπλακήκατε σε σοβαρό αυχημα (με τραυματισμό ή καταστροφή περιουσίας) λόγω υπνηλίας τα προηγούμενα 3 χρόνια;	Nαι	Όχι Δεν ξέρω/ δεν θυμάμαι
7. Ροχαλίζετε σχεδόν κάθε βράδυ;	Nαι	Όχι Δεν ξέρω/ δεν θυμάμαι
8. Σας έχουν αναφέρει πως η αναπνοή σας σταματά, ενώ κοιμάστε;	Nαι	Όχι Δεν ξέρω/ δεν θυμάμαι
9. Ξυπνάτε συνήθως καλά μετά από ικανοποιητικής διάρκειας νυχτερινό ύπνου;	Nαι	Όχι Δεν ξέρω/ δεν θυμάμαι
10. Εχετε γνωστό ιστορικό Υπέρτασης; Λαμβάνεται φάρμακα;	Nαι	Όχι Δεν ξέρω/ δεν θυμάμαι
11. Παρακαλώ συμπληρώστε το ερωτηματολόγιο για την συνήθη ημερήσια υπνηλία (Κλίμακα Ημερήσιας Υπνηλίας Epworth - ESS), που ακολουθεί.		

ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΥΠΝΗΛΙΑΣ EPWORTH

Υποθέστε ότι βρίσκεστε στις καταστάσεις που περιγράφονται παρακάτω και στη συνέχεια επιλέξατε ποια είναι η πιθανότητα να κοιμηθείτε με βάση μια κλίμακα από το 0 έως 3. Αθροίστε τα νούμερα από τις επιμέρους καταστάσεις.

Βαθμολογήστε από 0-3 όλες τις παρακάτω καταστάσεις

- 0 = δεν θα με έπαιρνε ποτέ ο ύπνος
- 1 = μικρή πιθανότητα να αποκοιμηθώ
- 2 = μέτρια πιθανότητα να κοιμηθώ
- 3 = μεγάλη πιθανότητα να κοιμηθώ

	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΤΑΣΗ ΓΙΑ ΥΠΝΗΛΙΑ
1	Καθισμένος διαβάζοντας	
2	Παρακολουθώντας τηλεόραση	
3	Καθισμένος χωρίς δραστηριότητα σε δημόσιο χώρο (θέατρο, συνάντηση)	
4	Σαν συναδός αυτοκινήτου για απόσταση μιας ώρας χωρίς διάλειμμα	
5	Καθισμένος χωρίς δραστηριότητα το απόγευμα (όταν το επιτρέπουν οι περιστάσεις)	
6	Καθισμένος και συζητώντας με κάποιον	
7	Καθισμένος σε ήσυχο μέρος μετά από φαγητό χωρίς λήψη αλκοόλ	
8	Στο αυτοκίνητο ενώ έχει σταματήσει για λίγο σε κινηση	
	ΣΥΝΟΛΟ	

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

Αποτέλεσμα Κλίμακας Ημερήσιας Υπνηλίας Epworth - ESS	Τιμή προσθήκης στο τελικό αποτέλεσμα
0-10: Φυσιολογικές τιμές υγιούς ενήλικα	0
11-14: Ήπια υπνηλία	2
15-17: Μέτρια Υπνηλία	4
18 και πάνω: Σοβαρή υπνηλία	4

E1: Γυναίκα = 1, Άνδρας = 2

E2: Ηλικία μικρότερη των 30 ετών = 2, ηλικία από 31 και πάνω: 1

E3-4: BMI μικρότερο των 30 kg/m² = 1, 31-35 kg/m² = 2, 36 kg/m² και πάνω = 3

E5: Θετική απάντηση = 3, αρνητική απάντηση = 0, δεν ξέρω/ δεν θυμάμαι = 2

E6: Θετική απάντηση = 4, αρνητική απάντηση = 0, δεν ξέρω/ δεν θυμάμαι = 3

E7: Θετική απάντηση = 2, αρνητική απάντηση = 0, δεν ξέρω/ δεν θυμάμαι = 1

E8: Θετική απάντηση = 1, αρνητική απάντηση = 0, δεν ξέρω/ δεν θυμάμαι = 0

E9: Θετική απάντηση = 0, αρνητική απάντηση = 2, δεν ξέρω/ δεν θυμάμαι = 1

E10: Θετική απάντηση = 2, αρνητική απάντηση = 0, δεν ξέρω/ δεν θυμάμαι = 1

E11: Από 11 έως 14 = 2, 15 και πάνω = 4, βλέπε παρακάτω για λεπτομέρειες

Εάν το αποτέλεσμα, όπως εκφράζεται από το άθροισμα των απαντήσεων, είναι 10 ή μεγαλύτερο, τότε η εξέταση θεωρείται ότι είναι θετική για πιθανό ΣΑΥ και επομένως ο υποψήφιος οδηγός χρήζει περαιτέρω ιατρικής αξιολόγησης και χρήζει παραπομπής σε ειδικό ιατρό κατάλληλα εκπαιδευμένο στην πολυσωματογραφική (πολυκαταγραφική) μελέτη ύπνου και στις διαταραχές ύπνου ή Πνευμονολόγο.»

7. ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ 1

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης στις παρακάτω περιπτώσεις:

1. Στις Οργανικές Ψυχικές Διαταραχές, οποιασδήποτε αιτιολογίας (εκφυλιστικής, αγγειακής, λοιμώδους, τοξικής, ενδοκρινικής, μεταβολικής, τραυματικής) και ανεξάρτητα του σταδίου εξέλιξης αυτών.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, ύστερα από γνωμάτευση ψυχιάτρου σε όσες από τις καταστάσεις αυτές είναι αναστρέψιμες και εκλείπει ο αιτιολογικός παράγοντας που τις προκάλεσε, πέντε (5) χρόνια μετά την οριστική και πλήρη (χωρίς κατάλοιπα) αποδρομή τους. Αρχικά, η διάρκεια ισχύος της άδειας θα είναι περιορισμένη, μέχρι 2 χρόνια για τις πρώτες 2-3 φορές.

2. Στη Νοητική Υστέρηση με επίπεδα νοητικού πηλίκου κάτω του 80 (κλίμακα WAIS)

3. Στις Ψυχώσεις :

3.1. Στις Σχιζοφρενικές Ψυχώσεις (όλων των τύπων), Σχιζοσυναισθηματική Διαταραχή, Παραληρητικές Διαταραχές και Άτυπες Ψυχώσεις.

3.2. Στη Βραχεία Αντιδραστική Ψύχωση. **ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ** η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, στην ψύχωση της οποίας η διάρκεια δεν υπερβαίνει το μήνα, εφόσον έχει αποδράμει από 6ετίας και στο διάστημα αυτό δεν έχει εμφανισθεί οποιαδήποτε ψυχωτικού τύπου συμπτωματολογία. Η άδεια θα χορηγείται ύστερα από γνωμάτευση ψυχιάτρου αρχικά μέχρι 2 χρόνια.

3.3. Στη Σχιζοφρενικόμορφη διαταραχή.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας οδήγησης, στις περιπτώσεις της οποίας οι ψυχοπαθολογικές εκδηλώσεις διαρκούν το πολύ μέχρι 6 μήνες, ύστερα από γνωμάτευση ψυχιάτρου με την προϋπόθεση ότι από 10ετία απουσιάζει οποιαδήποτε ψυχοπαθολογική εκδήλωση και υπάρχει καλή, μετανοσηρή, κοινωνική και επαγγελματική λειτουργικότητα του ατόμου. Αρχικά, η διάρκεια ισχύος της άδειας θα είναι περιορισμένη μέχρι 2 χρόνια, για τις πρώτες 2-3 φορές.

4. Στις Συναισθηματικές Διαταραχές, όπως, την κυκλοθυμική διαταραχή, τη δυσθυμία, τη μείζονα υποτροπιάζουσα κατάθλιψη και τη διπολική διαταραχή.

ΟΜΑΔΑ 2

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης στις παρακάτω περιπτώσεις:

1. Στις Οργανικές Ψυχικές Διαταραχές, οποιασδήποτε αιτιολογίας (εκφυλιστικής, αγγειακής, λοιμώδους, τοξικής, ενδοκρινικής, μεταβολικής, τραυματικής) και ανεξάρτητα του σταδίου εξέλιξης αυτών.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ, η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, ύστερα από γνωμάτευση ψυχιάτρου σε όσες από τις καταστάσεις αυτές είναι αναστρέψιμες και εκλείπει ο αιτιολογικός παράγοντας που τις προκάλεσε, πέντε (5) χρόνια μετά την οριστική και πλήρη (χωρίς κατάλοιπα) αποδρομή τους. Αρχικά, η διάρκεια ισχύος της άδειας θα είναι περιορισμένη, μέχρι 2 χρόνια για τις πρώτες 2-3 φορές.

2. Στη Νοητική Υστέρηση με επίπεδα νοητικού πηλίκου κάτω του 80 (κλίμακα WAIS)

3. Στις Ψυχώσεις:

3.1. Στις Σχιζοφρενικές Ψυχώσεις (όλων των τύπων), Σχιζοσυναισθηματική Διαταραχή, Παραληρητικές Διαταραχές και Άτυπες Ψυχώσεις.

3.2. Στη Βραχεία Αντιδραστική Ψύχωση.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, στην ψύχωση της οποίας η διάρκεια δεν υπερβαίνει το μήνα, εφόσον έχει αποδράμει από 10ετίας και στο διάστημα αυτό δεν έχει εμφανισθεί οποιαδήποτε ψυχωτικού τύπου συμπτωματολογία. Η άδεια θα χορηγείται, ύστερα από γνωμάτευση ψυχιάτρου αρχικά μέχρι 2 χρόνια.

3.3. Στη Σχιζοφρενικόμορφη διαταραχή.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, στις περιπτώσεις της οποίας οι ψυχοπαθολογικές εκδηλώσεις διαρκούν το πολύ μέχρι 6 μήνες, ύστερα από γνωμάτευση ψυχιάτρου με την προϋπόθεση ότι από 15ετία απουσιάζει οποιαδήποτε ψυχοπαθολογική εκδήλωση και υπάρχει καλή, προνοσηρή, μετανοσηρή, κοινωνική και επαγγελματική λειτουργικότητα του ατόμου. Αρχικά, η διάρκεια ισχύος της άδειας θα είναι περιορισμένη μέχρι 2 χρόνια για τις πρώτες 2-3 φορές.

4. Στις Συναισθηματικές Διαταραχές, όπως, την κυκλοθυμική διαταραχή, τη δυσθυμία, τη μείζονα υποτροπιάζουσα κατάθλιψη και τη διπολική διαταραχή.

ΟΜΑΔΑ 1 (συνέχεια)

4.1. Στη μείζονα υποτροπιάζουσα κατάθλιψη και στη διπολική διαταραχή.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, όταν τα μεσσοδιαστήματα νορμοθυμίας υπερβαίνουν τα 3 χρόνια, τα άτομα παρουσιάζουν καλή λειτουργικότητα και κοινωνική προσαρμογή και δεν λαμβάνουν φάρμακα τα οποία επηρεάζουν την οδήγηση, περιορισμένης χρονικής ισχύος 1 ή 2 το πολύ, χρόνια. Εάν τα άτομα αυτά υποβάλλονται σε θεραπεία με λίθιο ή άλλο ψυχοπροφυλακτικό φάρμακο με καλή κλινική ανταπόκριση τεκμηριούμενη και εργαστηριακά, η χορηγούμενη άδεια μπορεί να ανανεώνεται κατά μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα, ύστερα από γνωμάτευση ψυχιάτρου.

4.2. Στη μείζονα κατάθλιψη με ένα μοναδικό επεισόδιο, και στη δυσθυμική διαταραχή.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης μετά παρέλευση 5ετίας, από της αποδρομής της νόσου. Αρχικά η διάρκεια ισχύος της άδειας θα είναι περιορισμένη 1, 2 ή το πολύ 3 χρόνια και μετά από 3-4 φορές η άδεια θα ανανεώνεται ανά μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα, ύστερα από γνωμάτευση ψυχιάτρου.

5. Στις αγχώδεις, διασχιστικές και σωματόμορφες διαταραχές.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, εάν οι καταστάσεις αυτές έχουν αποδράμει από 5ετίας (αυτό να βεβαιώνεται από Κρατικό Ψυχιατρικό Ίδρυμα ή από 2 ψυχιάτρους) και δε γίνεται χρήση ψυχοφαρμάκων ή άλλων ψυχοδραστικών ουσιών. Αρχικά, η διάρκεια ισχύος της άδειας θα είναι περιορισμένη μέχρι 2 χρόνια, και μετά από 2-3 φορές, η άδεια θα ανανεώνεται ανά μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα, ύστερα από γνωμάτευση ψυχιάτρου.

6. Στις διαταραχές προσωπικότητας.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, εφόσον η ψυχοπαθολογία τους δεν είναι εκσεσημασμένη, δεν γίνεται χρήση ψυχοφαρμάκων ή άλλων ψυχοδραστικών ουσιών και διαπιστώνεται ικανοποιητική κοινωνική προσαρμογή. Αρχικά η διάρκεια ισχύος της άδειας θα είναι περιορισμένη, από 1 έως 5 χρόνια κατόπιν γνωμάτευσης ψυχιάτρου. Κατά την εξέταση θα ελέγχεται εκτός των άλλων και εάν το άτομο έχει υποπέσει σε αξιόλογα τροχαία παραπτώματα, έχει απασχολήσει τις αστυνομικές αρχές και έχει προβεί, γενικά σε αντικοινωνικές ενέργειες.

ΟΜΑΔΑ 2 (συνέχεια)

4.1. Στη μείζονα κατάθλιψη.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, όταν υπάρχει ένα μοναδικό προ 10ετίας και πλέον επεισόδιο, περιορισμένης χρονικής ισχύος, ανανεούμενη ανά 2ετία, ύστερα από γνωμάτευση ψυχιάτρου.

4.2. Στη δυσθυμική διαταραχή.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, ύστερα από γνωμάτευση της Δ.Ι.Ε., ανανεούμενη ανά 2ετία, και εφόσον η νόσος έχει αποδράμει, τουλάχιστον από 10ετίας, δεν παρατηρείται κοινωνική και επαγγελματική έκπτωση, ούτε γίνεται χρήση ψυχοφαρμάκων.

4.3. Στη ψυχολογική - καταθλιπτική - αντίδραση σε σωματική ασθένεια ή σε πένθος ή και σε άλλες ψυχοπιεστικές καταστάσεις.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, κατά περίπτωση, με βάση την προνοητή προσωπικότητα, την κοινωνική προσαρμογή, το βαθμό λειτουργικότητας, την απόσταση από το stress, κ.λπ. Αρχικά η διάρκεια ισχύος της άδειας θα είναι περιορισμένη 1, 2 ή το πολύ 3 χρόνια, ύστερα από γνωμάτευση ψυχιάτρου.

5. Στις αγχώδεις, διασχιστικές και σωματόμορφες διαταραχές.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, εάν οι καταστάσεις αυτές έχουν αποδράμει από 10ετίας (αυτό να βεβαιώνεται από Κρατικό Ψυχιατρικό Ίδρυμα ή από 2 ψυχιάτρους) και δε γίνεται χρήση ψυχοφαρμάκων ή άλλων ψυχοδραστικών ουσιών. Αρχικά, η διάρκεια ισχύος της άδειας θα είναι περιορισμένη μέχρι 2 χρόνια, και μετά από 2-3 φορές, η άδεια θα ανανεώνεται ανά μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα, ύστερα από γνωμάτευση ψυχιάτρου.

6. Στις διαταραχές προσωπικότητας.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, εφόσον η ψυχοπαθολογία τους δεν είναι εκσεσημασμένη, δεν γίνεται χρήση ψυχοφαρμάκων ή άλλων ψυχοδραστικών ουσιών και διαπιστώνεται ικανοποιητική κοινωνική προσαρμογή. Αρχικά η διάρκεια ισχύος της άδειας θα είναι περιορισμένη, από 1-3 χρόνια κατόπιν γνωμάτευσης ψυχιάτρου. Κατά την εξέταση θα ελέγχεται εκτός των άλλων και εάν το άτομο έχει υποπέσει σε αξιόλογα τροχαία παραπτώματα, έχει απασχολήσει τις αστυνομικές αρχές και έχει προβεί, γενικά σε αντικοινωνικές ενέργειες.

ΟΜΑΔΑ 1 (συνέχεια)

7. Στους υποψηφίους οδηγούς ή στους οδηγούς, που τελούν σε κατάσταση εξάρτησης από το οινόπνευμα, ή που δεν μπορούν να αποσυνδέσουν την οδήγηση από την κατανάλωση οινοπνεύματος.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, εφόσον ο υποψηφίος οδηγός ή οδηγός, έχει υποβληθεί σε θεραπεία απεξάρτησης επιτυχώς και τούτο βεβαιώνεται από Ειδικό Κέντρο Απεξάρτησης Αλκοολικών, εγκεκριμένο από το Υπουργείο Υγείας.

Εφόσον ο ενδιαφερόμενος δεν χρήζει παρακολούθησης θεραπευτικού προγράμματος, ο ψυχίατρος δύναται να ζητήσει εξέταση - πραγματογνωμοσύνη, από ειδικευμένο προς τούτο, φορέα ή αρχή, ή τη διενέργεια ειδικών εξετάσεων, κατά την κρίση του.

Στις παραπάνω περιπτώσεις, χορηγείται άδεια οδήγησης περιορισμένης χρονικής ισχύος ένα έως δύο (1-2) έτη, ύστερα από γνωμάτευση ψυχιάτρου.

8. Στη χρήση, κατάχρηση, εξάρτηση από ψυχοδραστικές ουσίες.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, εφόσον ο υποψηφίος οδηγός ή οδηγός :

α) έχει υποβληθεί και έχει ολοκληρώσει θεραπευτικό πρόγραμμα απεξάρτησης επιτυχώς και τούτο βεβαιώνεται από Ειδικό Κέντρο Απεξάρτησης εγκεκριμένο από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

β) δεν κάνει χρήση υποκατάστατων και γ) δεν έχει απασχολήσει τις αστυνομικές και δικαστικές αρχές, από της ολοκλήρωσης του θεραπευτικού προγράμματος.

Εφόσον ο ενδιαφερόμενος δεν χρήζει παρακολούθησης θεραπευτικού προγράμματος, ο ψυχίατρος δύναται να ζητήσει εξέταση - πραγματογνωμοσύνη από, ειδικευμένο προς τούτο, φορέα ή αρχή, ή τη διενέργεια ειδικών εξετάσεων, κατά την κρίση της του.

Στις παραπάνω περιπτώσεις, χορηγείται άδεια οδήγησης περιορισμένης χρονικής διάρκειας, ισχύος 1-2 χρόνια, για τα 5 πρώτα χρόνια, ύστερα από γνωμάτευση ψυχιάτρου.

Μετά την παρέλευση της 5ετίας, η διάρκεια ισχύος της άδειας οδήγησης επαφίεται στην κρίση του ψυχιάτρου.

ΟΜΑΔΑ 2 (συνέχεια)

7. Στους υποψηφίους οδηγούς ή στους οδηγούς, που τελούν σε κατάσταση εξάρτησης από το οινόπνευμα, ή που δεν μπορούν να αποσυνδέσουν την οδήγηση από την κατανάλωση οινοπνεύματος.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, εφόσον ο υποψηφίος οδηγός ή οδηγός, έχει υποβληθεί σε θεραπεία απεξάρτησης επιτυχώς και τούτο βεβαιώνεται από Ειδικό Κέντρο Απεξάρτησης Αλκοολικών, εγκεκριμένο από το Υπουργείο Υγείας.

Εφόσον ο ενδιαφερόμενος δεν χρήζει παρακολούθησης θεραπευτικού προγράμματος, ο ψυχίατρος δύναται να ζητήσει εξέταση - πραγματογνωμοσύνη, από ειδικευμένο προς τούτο, φορέα ή αρχή, ή τη διενέργεια ειδικών εξετάσεων, κατά την κρίση του.

Στις παραπάνω περιπτώσεις, χορηγείται άδεια οδήγησης περιορισμένης χρονικής ισχύος έως ενός (1) έτους, ύστερα από γνωμάτευση ψυχιάτρου.

8. Στη χρήση, κατάχρηση, εξάρτηση από ψυχοδραστικές ουσίες.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, εφόσον ο υποψηφίος οδηγός ή οδηγός :

α) έχει υποβληθεί και έχει ολοκληρώσει θεραπευτικό πρόγραμμα απεξάρτησης επιτυχώς και τούτο βεβαιώνεται από Ειδικό Κέντρο Απεξάρτησης εγκεκριμένο από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

β) δεν κάνει χρήση υποκατάστατων και γ) δεν έχει απασχολήσει τις αστυνομικές και δικαστικές αρχές, από της ολοκλήρωσης του θεραπευτικού προγράμματος.

Εφόσον ο ενδιαφερόμενος δεν χρήζει παρακολούθησης θεραπευτικού προγράμματος, ο ψυχίατρος δύναται να ζητήσει εξέταση - πραγματογνωμοσύνη από, ειδικευμένο προς τούτο, φορέα ή αρχή, ή τη διενέργεια ειδικών εξετάσεων, κατά την κρίση της του.

Στις παραπάνω περιπτώσεις, χορηγείται άδεια οδήγησης περιορισμένης χρονικής διάρκειας, ισχύος ενός (1) έτους για τα 5 πρώτα χρόνια, ύστερα από γνωμάτευση ψυχιάτρου.

Μετά την παρέλευση της 10ετίας, η διάρκεια ισχύος της άδειας οδήγησης επαφίεται στην κρίση του ψυχιάτρου.

ΟΜΑΔΑ 1 (συνέχεια)

9. Στη χρήση νευροληπτικών, αντικαταθλιπτικών, αγχολυτικών ή και γενικότερα φαρμάκων, που μπορεί να επηρεάσουν δυσμενώς την οδήγηση, η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας οδήγησης, επαφίεται στην κρίση του ειδικού ιατρού.

10. Στους υποψήφιους οδηγούς ή οδηγούς με μαθησιακές διαταραχές, επιτρέπεται η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, με την προσκόμιση πρόσφατης ειδικής διαγνωστικής έκθεσης ότι είναι άτομο με μαθησιακή δυσκολία (όπως δυσλεξία), η οποία χορηγείται από Κρατικό Ίδρυμα ή Κρατικό Νοσοκομείο ή από εξειδικευμένο ψυχίατρο.

8. ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ ΟΡΓΑΝΟΥ Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΕΜΦΥΤΕΥΣΗ**ΟΜΑΔΑ 1**

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, στους υποψηφίους οδηγούς ή στους οδηγούς που έχουν υποστεί μεταμόσχευση οργάνου ή τεχνητή εμφύτευση, που μπορεί να έχει επίδραση στην ικανότητα οδήγησης, υπό την προϋπόθεση έγκυρης ιατρικής γνωμάτευσης ειδικού γιατρού.

Στις περιπτώσεις που απαιτείται τακτικός ιατρικός έλεγχος χορηγείται ή ανανεώνεται η άδεια οδήγησης με περιορισμένη χρονική διάρκεια.

9. ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ**ΟΜΑΔΑ 1**

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας οδήγησης, στους υποψηφίους οδηγούς ή στους οδηγούς που πάσχουν από πάθηση που δεν αναφέρεται στις προηγούμενες παραγράφους, η οποία ενδέχεται να αποτελεί ή να προκαλεί λειτουργική ανικανότητα που μπορεί να υπονομεύσει την οδική ασφάλεια κατά την οδήγηση μηχανοκίνητου οχήματος.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, εφόσον ο υποψήφιος οδηγός ή οδηγός, υποβάλλει και έγκυρη ιατρική γνωμάτευση που βεβαιώνει την ικανότητα οδήγησης.

Στις περιπτώσεις που απαιτείται τακτικός ιατρικός έλεγχος χορηγείται ή ανανεώνεται η άδεια οδήγησης με περιορισμένη χρονική διάρκεια.

ΟΜΑΔΑ 2 (συνέχεια)

9. Στη χρήση νευροληπτικών, αντικαταθλιπτικών ή αγχολυτικών ή και γενικότερα φαρμάκων, που μπορεί να επηρεάσουν δυσμενώς την ασφαλή οδήγηση, η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας οδήγησης, επαφίεται στην κρίση του ειδικού ιατρού.

10. Στους υποψηφίους οδηγούς ή οδηγούς με μαθησιακές διαταραχές, επιτρέπεται η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, με την προσκόμιση πρόσφατης ειδικής διαγνωστικής έκθεσης ότι είναι άτομο με μαθησιακή δυσκολία (όπως δυσλεξία), η οποία χορηγείται από Κρατικό Ίδρυμα ή Κρατικό Νοσοκομείο ή από εξειδικευμένο ψυχίατρο.

ΟΜΑΔΑ 2

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, στους υποψηφίους οδηγούς ή στους οδηγούς που έχουν υποστεί μεταμόσχευση οργάνου ή τεχνητή εμφύτευση, που μπορεί να έχει επίδραση στην ικανότητα οδήγησης, υπό την προϋπόθεση έγκυρης ιατρικής γνωμάτευσης ειδικού γιατρού.

Στις περιπτώσεις που απαιτείται τακτικός ιατρικός έλεγχος χορηγείται ή ανανεώνεται η άδεια οδήγησης με περιορισμένη χρονική διάρκεια.

ΟΜΑΔΑ 2

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση της άδειας οδήγησης, στους υποψηφίους οδηγούς ή στους οδηγούς που πάσχουν από πάθηση που δεν αναφέρεται στις προηγούμενες παραγράφους, η οποία ενδέχεται να αποτελεί ή να προκαλεί λειτουργική ανικανότητα που μπορεί να υπονομεύσει την οδική ασφάλεια κατά την οδήγηση μηχανοκίνητου οχήματος.

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η χορήγηση ή ανανέωση άδειας οδήγησης, εφόσον ο υποψήφιος οδηγός ή οδηγός, υποβάλλει και έγκυρη ιατρική γνωμάτευση που βεβαιώνει την ικανότητα οδήγησης.

Στις περιπτώσεις που απαιτείται τακτικός ιατρικός έλεγχος χορηγείται ή ανανεώνεται η άδεια οδήγησης με περιορισμένη χρονική διάρκεια.»

7. Η ισχύς των διατάξεων των παραγράφων 1, 2, 3, 4, 5 και 6 του παρόντος άρθρου άρχεται τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 75

Τροποποιήσεις του Ν. 4404/2016 «Για την κύρωση της από 24 Ιουνίου 2016 τροποποίησης και κωδικοποίησης σε ενιαίο κείμενο της από 13ης Φεβρουάριου 2002 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς ΑΕ και άλλες διατάξεις» (Α' 126)

1. Η παρ. 2 του άρθρου 12 του Ν. 4404/2016 (Α' 126) αντικαθίσταται από την έναρξη ισχύος της ως εξής:

«Ειδικότερες τεχνικές λεπτομέρειες για το άνοιγμα, κλείσιμο, την κίνηση και εν γένει λειτουργία των κατά τα ανωτέρω κοινών λογαριασμών, καθώς και τη ρύθμιση ζητημάτων μεταξύ των συνδικαιούχων, προσδιορίζονται σε έγγραφη σύμβαση των συνδικαιούχων με την Τράπεζα της Ελλάδος. Στη σύμβαση αυτή επιτρέπεται να συμβάλλεται ως περαιτέρω συμβαλλόμενος πιστωτικό ίδρυμα, το οποίο οι συνδικαιούχοι του κοινού λογαριασμού ορίζουν ως κοινό τους εκπρόσωπο για την κίνηση του λογαριασμού και την εκπροσώπησή τους έναντι της Τράπεζας της Ελλάδος, με όρους που εξειδικεύονται συμβατικά.»

2. Η παρ. 9 του άρθρου 15 του Ν. 4404/2016 (Α' 126) αντικαθίσταται από την έναρξη ισχύος της ως εξής:

«9. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 55 του Ν. 4331/2015 (Α' 69), όπως αντικαταστάθηκαν με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 16 της από 30.12.2015 ΠΝΠ (Α' 184), η οποία κυρώθηκε με το Ν. 4366/2016 (Α' 18) άρθρο δεύτερο, διατηρούνται σε ισχύ μέχρι 31.12.2016.»

3. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 16 του Ν. 4404/2016 (Α' 126) αντικαθίσταται από την έναρξη ισχύος του, ως εξής:

«1. Αποδοχές, οι οποίες οφείλονται σε εργαζόμενους των Οργανισμών Λιμένων Α.Ε., λόγω υπερωριακής, νυκτερινής και Κυριακών ή εξαιρέσιμων ημερών εργασίας, που παρασχέθηκε το έτος 2014, πριν την έναρξη ισχύος του άρθρου 176 του Ν. 4261/2014 (Α' 107), καταβάλλονται από τον οικείο Οργανισμό Λιμένα Α.Ε., με αντίστοιχη επιβάρυνση του προϋπολογισμού του για το έτος 2016.»

4. Η παρ. 2 του άρθρου 20 του Ν. 4404/2016 (Α' 126) αντικαθίσταται από την έναρξη ισχύος της, ως εξής:

«2α. Από την έκδοση του παρόντος νόμου και με την επιφύλαξη διαφορετικής ειδικής ρύθμισής του, ανακαλούνται, καταργούνται ή στερούνται ισχύος: (α) διατάξεις νόμων με ειδική εφαρμογή στην «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Α.Ε.» και/ή στον Οργανισμό Λιμένος Πειραιώς, υπό τη μορφή της προκατόχου νομικής οντότητας δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ), στο βαθμό που απονέμουν αρμοδιότητα στο Διοικητικό Συμβούλιο του/της «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς» να υιοθετεί, να εισάγει, να θεσπίζει, να εκδίδει, να καθιερώνει ή να τροποποιεί κανονιστικές διατάξεις και κανονισμούς λειτουργίας, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των διατάξεων του άρθρου 4 και του άρθρου 21, παρ. 2 του Α.Ν. 1559/1950, όπως ισχύει,

(β) διατάξεις νόμων, στο μέτρο που είναι ασυμβίβαστες με τις διατάξεις της Σύμβασης Παραχώρησης (συμπεριλαμβανομένης, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, της κα-

τανομής λειτουργιών και ευθυνών που προβλέπεται στο άρθρο 11 αυτής) και/ή στον παρόντα νόμο, (γ) διατάξεις νόμων (είτε αυτές εισάγουν προϋποθέσεις είτε καθιερώνουν εξαιρέσεις από εφαρμοστέες προϋποθέσεις), στο μέτρο που εφαρμόζονται στην «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Α.Ε.» ή/και στο Λιμένα Πειραιά, αλλά όχι σε μία ή περισσότερες συγκρίσιμες επιχειρήσεις ή/και συγκρίσιμους λιμένες, εκτός κι αν οι διατάξεις αυτές, όπως εφαρμόζονται στο Λιμένα Πειραιά, δεν είναι αντίθετες με συγκεκριμένη διάταξη της Σύμβασης Παραχώρησης, (δ) διατάξεις νόμων, στο μέτρο που είναι ασύμβατες με τον έλεγχο της «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Α.Ε.» από ιδιωτικό οικονομικό φορέα, συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας σχετικά με το «δημόσιο τομέα», τις «επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας» ή/και εκείνα τα νομικά πρόσωπα που ελέγχονται έμμεσα ή άμεσα από το Ελληνικό Δημόσιο (εφόσον δεν εφαρμόζονται και σε άλλα νομικά πρόσωπα), (ε) διατάξεις νόμων που απονέμουν στην «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Α.Ε.» οποιαδήποτε από τις αρμοδιότητες που απαριθμούνται στο άρθρο 6 του παρόντος νόμου, ή/και (στ) εκτελεστικοί κανόνες ή κανονισμοί λειτουργίας που έχουν εκδοθεί από τα αρμόδια όργανα της «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Α.Ε.» και/ή τον Οργανισμό Λιμένος Πειραιώς, στο μέτρο που έλκουν την ισχύ τους από οποιαδήποτε από τις προαναφερθείσες διατάξεις.

2β. Η ως άνω παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στους κανόνες και στους κανονισμούς στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 1.7(γ) της κυρούμενης Σύμβασης Παραχώρησης, για τη χρονική περίοδο και υπό τις προϋποθέσεις που προσδιορίζονται ειδικότερα στη Σύμβαση Παραχώρησης. Επιπλέον, η «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Α.Ε.» μπορεί ανά πάσα στιγμή να υιοθετεί, να τροποποιεί και να εφαρμόζει δεσμευτικούς εταιρικούς κανόνες και κανονισμούς που θα ισχύουν για την ίδια, στο βαθμό που αυτό είναι ειδικότερα αναγκαίο από τη Σύμβαση Παραχώρησης ή/και επιτρέπεται υπό την εφαρμοστέα κείμενη νομοθεσία, για ζητήματα που αφορούν, μεταξύ άλλων, τις εσωτερικές πτυχές της οργάνωσης, της δομής, των υπηρεσιών και των λειτουργιών της.

2γ. Από τη δημοσίευση του παρόντος, η «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Α.Ε.» θα έχει το δικαίωμα να ασκεί αποκλειστικά και μόνο τις εξουσίες και τις αρμοδιότητες που προβλέπονται ειδικότερα στη Σύμβαση Παραχώρησης.»

Άρθρο 76

Η περίπτωση ε' της παρ. 2 του άρθρου 14Γ του Ν. 3429/2005 (Α' 314) αντικαθίσταται ως εξής:

«ε. Η κάλυψη και καταβολή του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου, καθώς και οι αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου των νέων εταιρειών που ιδρύονται με τη διάσπαση απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος, τέλος χαρτοσήμου υπέρ του Δημοσίου και τρίτων, περιλαμβανομένου του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίων. Οι διατάξεις του άρθρου 14 του Ν. 2303/1995 (Α' 80), καθώς και του άρθρου 12 του Ν. 2469/1997 (Α' 38) ισχύουν και για τις νέες εταιρείες που ιδρύονται με τη διάσπαση. Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται και για χρέη της εταιρείας που διασπάται, τα οποία έχουν δημιουργηθεί κατά το, προ της συστάσεως των νέων επωφελούμενων εταιρειών που